

Store innsjøer i Norge: Kan eksisterende data brukes til klassifisering av økologisk og kjemisk tilstand i hht. vannforskriften?

RAPPORT

Hovedkontor

Gaustadalléen 21
0349 Oslo
Telefon (47) 22 18 51 00
Telefax (47) 22 18 52 00
Internett: www.niva.no

Sørlandsavdelingen

Jon Lilletuns vei 3
4879 Grimstad
Telefon (47) 22 18 51 00
Telefax (47) 37 04 45 13

Østlandsavdelingen

Sandvikaveien 59
2312 Ottestad
Telefon (47) 22 18 51 00
Telefax (47) 62 57 66 53

Vestlandsavdelingen

Thormøhlensgate 53 D
5006 Bergen
Telefon (47) 22 18 51 00
Telefax (47) 55 31 22 14

NIVA Midt-Norge

Høgskoleringen 9
7034 Trondheim
Telefon (47) 22 18 51 00
Telefax (47) 73 54 63 87

Tittel	Løpenr. (for bestilling)	Dato
Store innsjøer i Norge: Kan eksisterende data brukes til klassifisering av økologisk og kjemisk tilstand i hht. vannforskriften?	6605-2013	13.12.2013
Forfatter(e)	Prosjektnr. Undernr.	Sider Pris
Jonas Persson, Anne Lyche Solheim, NIVA Ann Kristin Schartau, Odd Terje Sandlund, Bjørn Walseng NINA	12402	47
Fagområde	Distribusjon	
Vannressurs-forvaltning	Fri	
Geografisk område	Trykket	
Norge	NIVA	

Oppdragsgiver(e)	Oppdragsreferanse
Miljødirektoratet	Steinar Sandøy

Sammendrag

Målet med dette prosjektet var å lage en oversikt over metadata som finnes for de store innsjøene i Norge og vurdere om dataene er tilstrekkelig til å kunne klassifisere økologisk og kjemisk tilstand. Metadata for vannkjemi, biologiske kvalitetselementer og miljøgifter for 33 av de største innsjøene i Norge viser at ingen store innsjøer tilfredsstiller kravet til nyere overvåkingsdata for alle kvalitetselementer, og en fullstendig klassifisering av dagens økologiske tilstand vil derfor ikke kunne gjennomføres uten nye undersøkelser. To-tredjedeler av de store innsjøene kan sannsynligvis klassifiseres mht. enkelte kvalitetselementer. For de fleste av innsjøene finnes også eldre data som kan brukes sammen med de nyere dataene til å analysere trender. Svært få av de store innsjøene kan klassifiseres mht. dagens kjemiske tilstand. Kun fem innsjøer kan klassifiseres mht. ett eller flere tungmetaller og kun 4 kan klassifisieres mht. en eller flere POPs. Dette er innsjøer på Østlandet (Øyeren, Mjøsa, Hurdalssjøen, Femunden, Randsfjorden), samt Vaggatem i Finnmark mht. tungmetaller. For ytterligere 13 innsjøer finnes det eldre miljøgiftdata.

Fire norske emneord	Fire engelske emneord
1. Store innsjøer	1. Large lakes
2. Dataoversikt	2. Data overview
3. Tilstandsklassifisering	3. Status classification
4. Basisovervåking	4. Surveillance monitoring

Anne Lyche Solheim

Prosjektleder

Karl Jan Aanes

Forskningsleder

Thorjørn Larssen

Forskningsdirektør

ISBN 978-82-577- 6340-4

Store innsjøer i Norge: Kan eksisterende data brukes til klassifisering av økologisk og kjemisk tilstand i hht. vannforskriften?

Planlegging av basisovervåking av store innsjøer

Forord

På oppdrag fra Direktoratet for naturforvaltning (DN) (nå Miljødirektoratet) har NIVA og NINA utført en sammenstilling av metadata for store norske innsjøer og en vurdering av hvorvidt eksisterende data er tilstrekkelig for klassifisering av økologisk og kjemisk tilstand i hht. kravene i vannforskriften. Resultatene skal bidra til videre planlegging av basisovervåking av store norske innsjøer. Utvalget av store innsjøer ble drøftet på møte med KLIF og DN 20. juni.

NIVA har hatt prosjektledelsen og gjort mye av datasammenstillingen, vurderingene og rapporteringen, mens NINA har bidratt med data for de zoologiske kvalitetselementene og med vurdering av hva som kan brukes til klassifisering av økologisk tilstand.

Oslo, 13.12.2013

*Anne Lyche Solheim
Prosjektleder*

Innhold

Sammendrag	5
Summary	6
1. Innledning	7
2. Datainnsamling og vurderingsmetode	7
2.1 Kvalitetselementer	7
2.2 Kilder til metadata	8
2.3 Vurdering av mulighet til tilstandsklassifisering	8
3. Resultater og diskusjon	9
3.1 Metadata for klassifisering av økologisk tilstand	9
3.2 Metadata for klassifisering av kjemisk tilstand	9
4. Litteratur innsjøundersøkelser	15
4.1 Referanser for hver innsjø	15
4.1.1 Innsjøer på Østlandet	15
4.1.2 Innsjøer på Sørlandet	22
4.1.3 Innsjøer på Vestlandet	23
4.1.4 Innsjøer i Trøndelag	25
4.1.5 Innsjøer i Nord-Norge	27
4.2 Internett-lenker og oversikt over rapporter	31
Vedlegg A. Metadata for hvert kvalitetselement	33

Sammendrag

Som ledd i Norges oppfølging av vanndirektivet/vannforskriften skal det etableres et program for basisovervåking i Norge som skal omfatte et utvalg av de største norske innsjøene. Utvalget er basert på geografisk beliggenhet og størrelse, slik at alle norske vannregioner er representert.

Målet med dette prosjektet var å lage en oversikt over metadata som finnes for de store innsjøene i Norge og vurdere om dataene er tilstrekkelig til å kunne klassifisere økologisk og kjemisk tilstand.

Vi sammenstilte tilgjengelige metadata over vannkjemi, biologiske kvalitetselementer og miljøgifter for 33 av de største innsjøene i Norge. Fokus for datasøket har vært relevante biologiske og fysisk-kjemiske støtteparametere, samt miljøgifter fra de siste 12 årene. For innsjøer med relativt mye data (eks. Mjøsa), har nyere data etter år 2000 blitt prioritert framfor å gi en komplett oversikt over historiske data.

Dataenes egnethet for klassifisering av «dagens» økologiske tilstand er vurdert for hvert enkelt kvalitetselement. Dersom det finnes data fra perioden 2002-2013 (siste 12 år, som tilsvarer to planperioder på seks år) har vi antatt at det aktuelle kvalitetselementet kan brukes til å klassifisere «dagens» økologiske tilstand.

Ingen store innsjøer tilfredsstiller kravet til nyere overvåkingsdata for alle kvalitetselementer, og en fullstendig klassifisering av dagens økologiske tilstand vil derfor ikke kunne gjennomføres uten nye undersøkelser. Likevel, to-tredjedeler av de store innsjøene kan sannsynligvis klassifiseres mht. enkelte kvalitetselementer. For de fleste av innsjøene finnes også eldre data som kan brukes sammen med de nyere dataene til å analysere trender. Av den tredjedelen som ikke kan klassifiseres mht. dagens økologiske tilstand for noen kvalitetselementer har de fleste eldre data for ett eller flere kvalitetselementer. Fisk er det kvalitetselementet som har nyere data fra flest innsjøer (15 av 33 innsjøer). Plantoplanktondata fra de siste 12 årene finnes kun fra fem store innsjøer på Østlandet, selv om eldre data finnes fra mange flere. Nyere data for vannkjemi og dyreplankton finnes fra hhv. syv og ni av de 33 innsjøene, mens data for bunnfauna, litorale krepssdyr og vannplanter er bare funnet for hhv. tre, to og to innsjøer.

Vurderingen av dataenes egnethet for klassifisering av «dagens» kjemiske tilstand er gjort etter de samme prinsippene som angitt ovenfor for økologisk tilstand. Vi har ikke hatt kapasitet til å fordele de forskjellige stoffene mellom prioriterte og nasjonalt spesifikke stoffer, da flere undersøkelser ofte inkluderer miljøgifter i begge disse to kategoriene. Vi har likevel forsøkt å angi tungmetaller og persistente organiske miljøgifter hver for seg. Innenfor rammene for dette prosjektet har vi ikke hatt mulighet til å sjekke om det finnes EQS verdier for de målte stoffene i de matriksene de er målt i, ei heller om alle de målte stoffene er relevante for klassifisering av kjemisk tilstand.

Svært få av de store innsjøene kan klassifiseres mht. dagens kjemiske tilstand. Kun fem innsjøer kan klassifiseres mht. ett eller flere tungmetaller og kun 4 kan klassifiseres mht. en eller flere POPs. Dette er innsjøer på Østlandet (Øyeren, Mjøsa, Hurdalssjøen, Femunden, Randsfjorden), samt Vaggatem i Finnmark mht. tungmetaller. For ytterligere 13 innsjøer finnes det eldre miljøgiftdata, de fleste av disse er også på Østlandet. Nesten alle miljøgiftdataene er fra sedimenter og/eller fisk. Kvikksølv er det tungmetallet det finnes mest data for både i sedimenter og fisk. Miljøgift-data fra vannfasen finnes i flere store innsjøer fra råvannsinntaket til vannverk. Disse dataene er lagret i Vannverksregisteret, men det har ikke vært rom for å sjekke dette nærmere i dette prosjektet.

Summary

Title: Large lakes in Norway: Can existing data be used to classify ecological and chemical status according to the Water Framework Directive? Preparation of surveillance monitoring of large lakes

Year: 2013

Authors: Jonas Persson, Anne Lyche Solheim (NIVA), Ann Kristin Schartau, Odd Terje Sandlund, Bjørn Walseng (NINA)

Source: Norwegian Institute for Water Research, ISBN No.: 978-82-577- 6340-4

A surveillance monitoring programme for large lakes is required for the implementation of the EU Water Framework Directive in Norway. The lakes to be included in this monitoring programme comprise the largest lakes in Norway, but also include some other large lakes to ensure at least one large lake in each river basin district.

The objective of this project has been to compile and overview of metadata for the large lakes in Norway and to evaluate their suitability for a WFD-compliant classification of ecological and chemical status.

Available metadata have been compiled for biological quality elements, physico-chemical quality elements and hazardous substances including both priority substances, as well as other specific pollutants from 33 large lakes. The focus has been to compile data from the last 12 years, as these may be used for classification of the current status. However, also historical data has been compiled, although these are not complete for data-rich lakes.

The suitability of the data for classification of the current ecological status is considered for each quality element. If data are available for a quality element from the period 2002-2013 (equal to two River Basin Management Plan cycles) we have assumed that the current ecological status can be classified for this quality element.

There are no large lakes satisfying the requirements for monitoring data from the last 12 years for all quality elements. Thus, a complete classification of the current ecological status cannot be done for any lake without further monitoring. Nevertheless, two-thirds of the lakes can probably be classified for one or more quality elements. For most of the lakes there are also older data that can be used to assess trends. For the lakes where there are not sufficient data for any quality element to allow classification of the current ecological status, there are older data for one or several quality elements.

Fish is the quality element with most data to allow classification of the current ecological status (15 of 33 lakes). Phytoplankton data from the last 12 years are only found for five large lakes in Eastern Norway, although more lakes have older data. Recent data on physico-chemical quality elements are available for seven lakes, while data on benthic fauna and macrophytes are available for only three and two large lakes, respectively.

The suitability of data for classification of the current chemical status has been done using the same principle as for the ecological status. We have divided the different hazardous substances into two main groups: heavy metals and persistent organic pollutants (POPs).

There are very few of the large lakes where data on hazardous substances can be used to classify the current chemical status. Only five lakes can be classified for heavy metals and only four large lakes can be classified for one or more POPs. These are lakes in Eastern Norway (*Øyeren*, *Mjøsa*, *Hurdalssjøen*, *Femunden*, *Randsfjorden*), as well as the lake *Vaggatem* in the county of Finnmark, concerning heavy metals. For further 13 lakes there are older data on hazardous substances, most of these also from Eastern Norway. Almost all the data are from sediments and/or fish, and mercury is the most commonly heavy metal monitored. Data from water works are not included here.

1. Innledning

Som ledd i Norges oppfølging av vanndirektivet/vannforskriften skal det etableres et program for basisovervåking i Norge som skal omfatte et utvalg av de største norske innsjøene (tabell 1). Utvalget er basert på geografisk beliggenhet og størrelse, slik at alle norske vannregioner er representert. Mer informasjon om kriterier og prosess for utvelgelse av konkrete innsjøer presenteres i NINA rapport 975 (Schartau m.fl. 2013).

Målet med dette prosjektet var å lage en oversikt over metadata som finnes for de store innsjøene i Norge og vurdere om dataene er tilstrekkelig til å kunne klassifisere økologisk og kjemisk tilstand.

Tabell 1. De 33 innsjøene som er inkludert i denne metadataoversikten. Innsjøer angitt i med fete typer 18 stk.) er foreslått som 1. prioritet i kommende planperiode ut fra en dialog med Miljødirektoratet. Innsjøer i kursiv er foreslått tatt ut ved siste gjennomgang av forslag til basisovervåkingsnettverk. For mer informasjon, se Schartau m.fl. 2013.

Innsjø	Vannforekomst-ID	Fylke			
Øyeren	002-113-L	ØF	Ørsdalsvatnet	027-1524-L	RO
Hurdalsjøen	002-141-L	OA	Vangsvatnet	062-2085-L	HO
Femunden	311-1348-L	HE/ST	Jølstravatnet	084-1734-L	SF
Mjøsa	002-118-L	HE/OP/AH	Hornindalsvatnet	089-1807-L	SF
Randsfjorden	012-523-L	OP	Eikesdalsvatnet	104-1994-L	MR
Tyristjorden	012-522-2-L	BU	Selbusjøen	123-892-1-L	ST
<i>Sperillen</i>	<i>012-514-L</i>	<i>BU</i>	Snåsavatnet	128-930-L	NT
Kroderen	012-521-L	BU	Tunnsjøen	139-696-L	NT
Eikeren	012-542-2-L	BU	Limingen	307-1131-L	NT
Farris	015-429-L	VF	Essandsjøen	123-893-L	ST
Norsjø	016-6-L	TE	Røsvatn	155-501-L	NO
Mosvatn	016-3-L	TE	Siidasjavri	303-1103-L	NO
Nisser	019-1267-L	TE	<i>Takvatnet</i>	<i>196-2404-L</i>	TR
Byglandsfjorden	021-1063-L	AA	<i>Altevatnet</i>	<i>196-2396-L</i>	TR
Lundevatnet	026-1399-L	VA/RO	Leinavatn	196-2402-L	TR
<i>Blåsjø</i>	<i>035-24083-L</i>	<i>RO</i>	Iesjavri	234-2279-L	FI
			Vaggatem	246-2441-L	FI

2. Datainnsamling og vurderingsmetode

2.1 Kvalitetselementer

Metadata for følgende kvalitetselementer ble sammenstilt:

1. Vannkjemi
2. Plantoplankton
3. Dyreplankton
4. Bunndyr (inkluderer litorale krepsdyr)
5. Makrofyter
6. Fisk
7. Miljøgifter
 - a. Tungmetaller
 - b. Persistente organiske miljøgifter (POPs)

2.2 Kilder til metadata

For å finne metadata for de store innsjøene i tabell 1 ble digitale rapportarkiv fra NIVA, NINA og NTNU vitenskapsmuseet sjekket mht kvalitetselementene ovenfor. Vi har også kryss-sjekket informasjon om hver enkelt innsjø i Vannmiljø-systemet, og har kontaktet FM i enkelte vannregioner for å ettersørre ytterligere informasjon (eks. Tyrifjorden).

I tillegg ble personer som antas å ha tilgang til eller oversikt over relevante data for store innsjøer kontaktet. Åge Brabrand (Naturhistorisk museum, NHM – Oslo universitet, UiO) samlet relevante data fra Laboratorium for ferskvannsøkologi og innlandsfiskes (LFI) og NHMs rapportserier.

Følgende ytterligere personer gav informasjon om data eller videre kontakter: Anders Hobæk, Bjørn Faafeng, Hans Mack Berger, Jarl Eivind Løvik, Lars Golmen (alle NIVA), Geir Dahl Hansen (Akvaplan-NIVA), Terje Bongard, Martin Svenning (begge NINA), Per-Arne Amundsen (Universitetet i Tromsø, UIT), Øyvind Kanstad Hanssen (Ferskvannsbiologen).

Denne sammenstilling er omfattende, men vi kan ikke garantere at den er komplett. Målet med sammenstillingen har vært å gi en oversikt over eksisterende data for alle de 33 innsjøene, samt å vurdere muligheten til klassifisering av dagens økologiske og kjemiske tilstand. Fokus for datasøket har derfor vært relevante biologiske og fysisk-kjemiske støtteparametere, samt miljøgifter fra de siste 12 årene. For innsjøer med relativt mye data (eks. Mjøsa), har nyere data etter år 2000 blitt prioritert framfor å gi en komplett oversikt over historiske data. Eksempel på data som ikke er komplett er tradisjonelle vannkjemiske data fra regional overvåking i fylkene før år 2000 (tidl. SESAM data), samt vannkjemiske data og miljøgifter fra råvannsinntak (vanligvis 30-60 m dyp) for vannverkene (som ligger i Vannverksregisteret).

2.3 Vurdering av mulighet til tilstandsklassifisering

Dataenes egnethet for klassifisering av «dagens» økologiske tilstand er vurdert for hvert enkelt kvalitetselement. Dersom det finnes data fra perioden 2002-2013 (siste 12 år, som tilsvarer to planperioder på seks år) har vi antatt at det aktuelle kvalitetselementet kan brukes til å klassifisere «dagens» økologiske tilstand. Det forutsettes at et klassifiseringssystem enten er eller vil være ferdig utviklet for alle kvalitetselementene innen 2015. For mindre innsjøer ville data kun fra de siste seks år vært relevante for å kunne si noe om dagens tilstand, men store innsjøer har ofte lengre responstid. For flere kvalitetselementer, f.eks. vannplanter, kan derfor 12 år gamle data fortsatt ha verdi mht å kunne si noe om «dagens» tilstand. Det finnes dog eksempler på kvalitetselementer som gir rask respons på eutrofiering også i store innsjøer (planteplankton i Mjøsa), der selv seks år gamle data kan være for gamle til å si noe om den aktuelle økologiske tilstanden. Dersom/når dataene skal brukes til klassifisering må de derfor først sjekkes mht. evt. trender i løpet av de siste 12 årene for de aktuelle kvalitetselementene, samt for relevante belastninger. I enkelte tilfeller har vi angitt at dataene er usikre mht. egnethet for klassifisering, fordi det enten er for få prøver eller det er ufullstendig informasjon om metoden for prøvetaking/analyse.

Vurderingen av dataenes egnethet for klassifisering av «dagens» kjemiske tilstand er gjort etter de samme prinsippene som angitt ovenfor for økologisk tilstand, men her har vi antatt at de målte miljøgiftene kan brukes til å si noe om den kjemiske tilstanden. Vi har ikke hatt kapasitet til å fordele de forskjellige stoffene mellom prioriterte og nasjonalt spesifikke stoffer, da flere undersøkelser ofte inkluderer miljøgifter i begge disse to kategoriene. Vi har likevel forsøkt å angi tungmetaller og persistente organiske miljøgifter hver for seg. Innenfor rammene for dette prosjektet har vi ikke hatt mulighet til å sjekke om det finnes EQS verdier for de målte stoffene i de matriksene de er målt i, ei heller om alle de målte stoffene er relevante for klassifisering av kjemisk tilstand. Miljøgifter som ikke er blant de prioriterte stoffene kan likevel være av interesse for klassifisering av økologisk tilstand, dersom de er inkludert i listen over nasjonale spesifikke miljøgifter.

3. Resultater og diskusjon

3.1 Metadata for klassifisering av økologisk tilstand

Tabell 2 viser hvilke innsjøer og hvilke kvalitetselementer som kan være egnet til klassifisering av «dagens» økologiske tilstand (perioden 2002-2013).

I Vedlegg A finnes mer informasjon om hvilke parametere som er målt for hvert kvalitetselement og når (hvilke år), samt rapportreferanser, og i vedlagte xls-fil finnes ytterligere informasjon om antall prøvetakinger per år, antall stasjoner og prøvetakingsdyp og kilde til informasjonen. I litteraturlisten nedenfor (kap. 4) er alle referanser sortert for hver innsjø.

Tabellen viser at ingen store innsjøer tilfredsstiller kravet til nyere overvåkingsdata for alle kvalitetselementer, og en fullstendig tilstandsvurdering vil derfor ikke kunne gjennomføres uten nye undersøkelser. Likevel, to-tredjedeler av de store innsjøene sannsynligvis kan klassifiseres mht. ett eller flere kvalitetselementer. For de fleste av disse innsjøene finnes det også eldre data som kan brukes sammen med de nyere dataene til å analysere trender. Av den tredjedelen som ikke kan klassifiseres mht. dagens økologiske tilstand har de fleste eldre data for ett eller flere kvalitetselementer. Ingen innsjøer har nyere data for alle kvalitetselementene. Fem innsjøer har nyere data for tre eller fire kvalitetselementer, mens syv innsjøer har nyere data for to kvalitetselementer. Fisk er det kvalitetselementet som har nyere data fra flest innsjøer (15 av 33 innsjøer). Planteplanktondata finnes kun fra fem store innsjøer på Østlandet, selv om eldre data finnes fra mange flere. Nyere data for vannkjemi og dyreplankton finnes fra hhv. syv og ni av de 33 innsjøene, mens data for bunnfauna, litorale krepsdyr og vannplanter er bare funnet for hhv. tre, to og to innsjøer.

Vurdering av hvorvidt metodikken som er benyttet i eksisterende undersøkelser tilfredsstiller vannforskriftens krav ligger imidlertid utenfor dette oppdraget. Det betyr at det er nødvendig å se nærmere på benyttet prøvetakingsmetodikk, prøvetakingsfrekvens, stasjonsutvalg (spesielt stasjonenes representativitet) for å kunne gi en endelig konklusjon mht. videre overvåkingsbehov.

3.2 Metadata for klassifisering av kjemisk tilstand

Tabell 3 viser hvilke innsjøer og hvilke hovedkategorier av miljøgifter (tungmetaller og persistente organiske miljøgifter (POPs) som kan være egnet til klassifisering av «dagens» kjemiske tilstand (perioden 2002-2013).

I Vedlegg A finnes mer informasjon om hvilke parametere som er målt for hver hovedkategori og når (hvilke år), samt rapportreferanser, og i vedlagte xls-fil finnes ytterligere informasjon. I litteraturlisten nedenfor (kap. 4) er alle referanser sortert for hver innsjø.

Tabell 3 viser at svært få av de store innsjøene kan klassifiseres mht. dagens kjemiske tilstand. Kun fem innsjøer kan klassifiseres mht. ett eller flere tungmetaller og kun 4 kan klassifiseres mht. en eller flere POPs. Dette er innsjøer på Østlandet (Øyeren, Mjøsa, Hurdalssjøen, Femunden, Randsfjorden), samt Vaggatem i Finnmark mht. tungmetaller. For ytterligere 13 innsjøer finnes det eldre miljøgiftdata, de fleste av disse er også på Østlandet. Nesten alle miljøgiftdataene er fra sedimenter og/eller fisk, mens data fra vannfasen er så å si fraværende. Kvikksov er det tungmetallet det finnes mest data for både i sedimenter og fisk. Miljøgifter fra råvannsinntak (vanligvis 30-60 m dyp) for vannverkene kan inneholde data med relevans for kjemisk tilstand. Større vannverk har plikt til å analysere råvannet for parameterne i Drikkevannsforskriftens tabell 3.1, som omfatter de fleste parameterne i vannforskriften, også de prioriterte stoffene. Man får da bare verdier fra inntaksdypet (lagret i VREG-database). Disse dataene er ikke inkludert i dette prosjektet.

Se for øvrig avsnitt 2.3 om vurderingsmetodikken.

Tabell 2. Metadata for økologisk tilstandsklassifisering av store norske innsjøer.

Kan dagens økologiske tilstand klassifiseres (perioden 2002-2013)? Ja (J, grønn), Nei, men eldre data finnes (n), Nei, ingen data finnes (N), Usikert (U).

Mer detaljer finnes i Vedlegg A og i vedlagt excel-fil.

Innsjø	Hvis ja, hvilke kvalitetselementer og år?										Siste periode for 2002 med data som tilfredsstiller kravene til økologisk tilstandsklassifisering	Periode (år)/kvalitetselement
	Makrofytter (MA)					Perioden (år)/kvalitetselement						
	Littorale krepsdyr (LK)		Bunndyr (BD)		Fisk (FI)		Zooplankton (ZP)		Plantep plankton (PP)		Vannkjemi (VK)	
Oyeren	J	J	n	n	n	n	n	n	Hele perioden (tilbake til 1980): VK, PP (kun sørnde basseng)	1994-2000: ZP, FI, BD, LK, MA		
Hurdalsjøen	n	n	n	n	N	N	N	N	Nei	2000: FI, 1988: VK, PP, ZP		
Femunden	U	U	U	J	U	N	N	N	2012: FI, 2009: VK, PP, ZP, BD (kun sept)	1991: VK, PP, ZP		
Mjøsa	J	J	J	J	U	N	n	n	Hele perioden (åstrapper tilbake til 1975): VK, PP, ZP, 2007: FI, 2011-nå: BD (kun SØ Mjøsa)	1980-82: MA (kun Åkersvika)		
Randsfjorden	J	J	J	n	n	N	n	n	2002-2005: VK, PP, ZP	1984: FI, BD, 1978-80: MA		
Tyrfjorden	U	U	U	n	N	U	n	n	2003: VK, PP (kun klorofyll) (kun juni-juli), 2011: ZP, LK (kun 1 prøve)	1996, 1988, samt 1978-81: VK, PP, 1988: ZP, 1991: FI, 1999-2000: VK, 1979-81: MA		
Sperillen	n	n	n	n	N	U	N	N	2011: LK (kun 1 prøve)	1989: FI, 1988: VK, PP, ZP		
Kroderen	n	n	U	J	N	U	N	N	2011: ZP, LK (kun 1 prøve), 2006: ZP (kun aug), FI (også 1971, 1977, 1989)	1988: VK, PP, ZP,		
Eikeren	J	J	n	n	N	U	n	n	2003, 2005, 2011: VK, PP, 2011: LK (kun 1 prøve)	1988: ZP, 1970-tallet: FI, 1959 og 2001: MA (kun Fiskumvannet)		
Farris	J	J	n	n	n	N	n	n	Hele perioden: VK, PP (kun klorofyll, for 2010 også artssammensetning)	1995: FI, 1988: ZP, 1982: BD, 1983: MA		
Norsjø	n	n	n	N	N	N	n	n	Nei	1988: VK, PP, ZP, 1970 og 1974: MA		
Møsvatn	n	n	n	N	N	N	N	N	Nei	1997, 1998, 2000: FI, 1988: VK, PP, ZP		
Nisser	n	n	J	n	n	J	N	N	Hele perioden (tilbake til 1996): ZP, LK	1993-1998: VK (forsuringsparametere), 1997-1998: BD, 1990: FI, 1988: VK (næringsalter mm), PP, ZP		
Byglandsfjorden	J	n	J	n	J	N	J	J	2010: VK (-pH fra 2002-2010), 2010-2014:	2001: PP, 1997: FI, 1979-82: MA		

Innsjø	Hvis ja, hvilke kvalitetselementer og år?	Siste periode for 2002 med data som tilfredsstiller kravene til økologisk tilstandsklassifisering	
		Periode (år)/kvalitetselement	Periode (år)/kvalitetselement
Makrofyter (MA)	ZP, BD, 2011: MA		
Lundevatnet	n	n	Nei
Blåsjø	n	N	2007 (kun sept.): VK, ZP, FI
Ørsdalsvatnet	n	J	2002-2011 (tilbake til 1996): ZP, LK, BD, 2003: FI
Vangsvatnet	n	U	2007: ZP (kun aug.), FI (også 1997)
Jølstravatnet	n	J	2008, 2011: ZP, 2008: BD (kun mai), FI (FI 2008: års ukjent)
Hornindalsvatnet	J	n	Hele perioden (tilbake til 1995): VK, 2008: BD (kun mai)
Eikesdalsvatnet	N	N	2009: FI (også 1994)
Sebusjøen	n	n	Nei
Snåsavatnet	n	n	Nei
Tunnsjøen	n	n	2005: FI
Limingen	n	U	2006 (og 1979-1981, 1982-1986, 1988): ZP (2006: kun sept), FI (også 1995-1997)
Essandsjøen	U	N	2009: VK, ZP, (2-3 prøver), FI (fisk også fra 1970-tallet, 1983, 1990, 1992)
Røsvatn	n	n	2005, 2008, 2012: FI (også 1981, 1987)
Sildasjavri	N	N	Nei
Takvatnet	n	J	Hele perioden (tilbake til 1984): FI, ZP, BD (ZP og BD sjeldnere enn fisk)
Altevatnet	n	n	2002, 2009 (samtl tilleggslokaliteter i 2010): FI (også 1981, 1983, 1990)
Leinavatn	N	N	Nei

Innsjø	Hvis ja, hvilke kvalitetselementer og år?	Siste periode for 2002 med data som tilfredsstiller kravene til økologisk tilstandsklassifisering		Periode (år)/kvalitetselement	Periode (år)/kvalitetselement
		N	Nei		
Makrofyter (MA)					
Littorale krepsdyr (LK)					
Bunndyr (BD)					
Fisk (FI)					
Zooplankton (ZP)					
Planteplankton (PP)					
Vannkjemi (VK)					
Antall innsjøer, der dagens tilstand kan klassifiseres	7	5	9	15	3
%	21	15	27	45	9
				6	6

Tabell 3. Metadata for kjemisk tilstandsklassifisering av store norske innsjøer.

Kan dagens kjemiske tilstand klassifiseres (perioden 2002-2013)? Ja (J, grønn), Nei, men eldre data finnes (n), Ingen data finnes (N), Usikkert (U).

Mer detaljer finnes i Vedlegg A og i den vedlagte xls-fila.

Innsjø	Tungmetaller	POPs	Hvis ja, hvilke stoffer og år?	Hvis ja, hvilke matrikser?	Siste periode med data relevante for kjemisk tilstandsklassifisering
Oyeren	J	J	2009-2010 (?): Hg (MSC oppgaver UMB), 2004: utvalgte POPs	sediment, fisk	1996: TM (sediment)
Hurdalsjøen	n	J	2004: utvalgte POPs	vann, sediment, fisk	1996: Hg og klororganiske forbindelser (fisk)
Femunden	J	n	2002..Hg	fisk	1993: PAH (sediment)
Mjøsa	J	J	Hele perioden: utvalgte POPs + Hg	fisk	1996: PAH, PCB, TM (sediment)
Randsfjorden	J	J	2004/2006: utvalgte POPs + Cr, As,	2006: sediment, 2004: fisk	1996-99: PAH, PCB, TM (sediment), Hg (fisk)
Tyrfjorden	n	n	Nei		1996: PAH, PCB, TM (sediment), 1977-1991: Hg (fisk), 1999-2000: TM (vann), 2000-2001: PAH, PCB, andre POPs
Sperillen	n	N	Nei		1996: TM (sediment)
Kroderen	n	N	Nei		1996: TM (sediment)
Eikeren	n	n	Nei		2000: Hg (fisk), 1996: PAH, PCB, TM (sediment)
Farris	N	n	Nei		1994 (?): PAH (sediment)
Notsjø	U	n	Hg, Pb, Cd (MSC oppgave HiTelemark)	fisk	1996: PAH, PCB, TM (sediment)
Mosvatn	n	N	Nei		1996: TM (sediment)
Nisser	n	N	Nei		1996: TM (sediment), 2000: Hg (fisk)
Byglandsfjorden	n	N	Nei		2000: Hg (fisk)
Lundevatnet	N	N	Nei		
Blåsjø	N	N	Nei		
Ørsdalsvatnet	N	N	Nei		
Vangsvatnet	n	N	Nei		1996 (?): TM (sediment)
Jølstravatnet	N	N	Nei		

Innsjø	POPs	Hvis ja, hvilke stoffer og år?	Hvis ja, hvilke matrikser?	Siste periode med data relevante for kjemisk tilstandsklassifisering
Tungmetaller				
Hornindalsvatnet	N	N	Nei	
Eikesdalsvatnet	N	N	Nei	
Selbusjøen	n	n	Nei	1996: Hg og klororganiske forbindelser (fisk)
Snåsavatnet	N	N	Nei	
Tunnsjøen	n	N	Nei	1996 (?) : TM (sediment)
Liningen	N	N	Nei	
Essandsjøen	N	N	Nei	
Røssvatnet	N	N	Nei	
Sjödasjavri	N	N	Nei	
Takvatnet	n	n	Nei	1996: Hg og klororganiske forbindelser (fisk)
Altevatnet	N	N	Nei	
Leinavatn	N	N	Nei	
Iesjavri	N	N	Nei	
Vaggatem	J	n	2003 :Ni, Cu, Cd, Zn, Pb, Hg sediment, fisk	1996: Hg og klororganiske forbindelser (fisk)
Antall innsjøer, der dagens tilstand kan klassifiseres				
%	15	12		

4. Litteratur innsjøundersøkelser

4.1 Referanser for hver innsjø

Innsjøene er sortert i hht. geografi tilsvarende rekkefølgen som er brukt i tabellene i denne rapporten, slik at innsjører på Østlandet står først, deretter kommer Sørlandet, Vestlandet, Trøndelag og Nord-Norge. Rapporter som omfatter flere innsjører er gjentatt for hver av disse innsjøene.

4.1.1 Innsjører på Østlandet

Øyeren

- Berg, I.H., Brettum, P., Erlandsen, A. 1983. Rutineovervåking i Øyeren 1982. 16 s.
- Berge, D. 2011. Utvikling av miljøtilstanden i Øyeren 1980-2010. NIVA Rapport 6226. 18 s.
- Brabrand, Å. 1993. Teththet, dybdefordeling og biomasse av fisk i Øyerens dypområder. Rapp. Lab. Ferskv. Økol. Innlandsfiske, Universitetet i Oslo 145. 32 s.
- Brabrand, Å. 1995. En vurdering av flomeffekter på fiskesamfunnet i nordre Øyeren våren 1995. Rapp. Lab. Ferskv. Økol. Innlandsfiske, Universitetet i Oslo, 158. 11 s.
- Brabrand, Å. 1997. Fiskesamfunn i nordre Øyeren, status for rovfiskbestander, langtidsendringer og betydning av vannstand og manøvrering. Rapp. Lab. Ferskv. Økol. Innlandsfiske, Universitetet i Oslo 168. 64 s.
- Brabrand, Å. 2002. Miljøfaglige undersøkelser i Øyeren 1994-2000. Langtidsutvikling of forvaltning av fiskesamfunn. LFI (NHM/UIO)-rapport 207. 88 s.
- Bækken, T., Kile, M., Brettum, P., Eriksen, T. 2012. Overvåkning av Glomma, Vorma og Øyeren 2011. NIVA Rapport 6315. 32 s.
- Ekeberg, A.K. & Walseng, B. 2000. Kolonisering av tre nyestablerte fangdammer i Trøgstad kommune. NINA - Fagrappoart 043. 49 s.
- Erlandsen, A., Tærud, J.K. 1984. Rutineovervåking av Øyeren 1983. 18 s.
- Fjeld, E., Schlabach, M. (NILU), Berge, J., Green, N., Eggen, T., Snilsberg, P., Vogelsang, C., Rognerud, S., Kjellberg, G., Enge, E.K., Dye, C., Gundersen, H. 2005. Kartlegging av utvalgte nye organiske miljøgifter 2004. Bromerte flammehemmere, perfluoralkylstoffer, irgarol, diuron, BHT og dicofol. Screening of selected new organic contaminants 2004. Brominated flame retardants, perfluorinated alkylated substances, irgarol, diuron, BHT and dicofol. NIVA Rapport 5011. 97 s.
- Faafeng, B., Oredalen, T.J., 1999. Oppsummering av trofiundersøkelsen i norske innsjører -1988-1998. NIVA Rapport 4120. 82 s.
- Greipslund, I. 2011. Kvikksølv i sediment og mort (*Rutilus rutilus*) fra Øyeren: fokus på bioakkumulering og biomagnifisering av metylkvikksølv. Mastergradsoppgave i Miljø- og naturressurser - Universitetet for miljø- og biovitenskap, Institutt for plante- og miljøvitenskap, Ås. 54 s.
- Holtan, H. (red.) 1968. Beskrivelser og undersøkelser av vannforekomster. Del 3 Mjøsa, Hurdalsjøen, Øyeren, Randsfjorden, Tyrifjorden, Norsjø. NIVA Rapport. 204 s.
- Holtan, H. 1970. Øyeren. En limnologisk undersøkelse 1961-1968. NIVA Rapport 285. 48 s.
- Moseby, K. 2011. Individuell vekstrate og byttefiskkonsum er bestemmende for kvikksølvkonsentrasjonen i abbor (*Perca fluviatilis*), gjedde (*Esox lucius*) og gjørs (*Stizostedion lucioperca*) i Øyeren. Mastergradsoppgave i Naturforvaltning - Universitetet for miljø- og biovitenskap, Institutt for naturforvaltning, Ås. 61 s.
- Rognerud, S., Fjeld, E., Løvik, J. 1997. Regional undersøkelse av miljøgifter i innsjøsedimenter Delrapport 1. Organiske mikroforurensninger. NIVA Rapport 3699. 37 s.
- Rognerud, S., Fjeld, E., Løvik, J., Skotvold, T. 1997. Miljøgifter i innsjøsedimenter. Delrapport 2. Tungmetaller og andre sporelementer. NIVA Rapport 3880. 44 s
- Rørslett, B. 1992. Øyeren i Akershus. Naturfaglig statusrapport 1992. Programforslag for nye undersøkelser i samband med hjemfall av reguleringskonsesjon. NIVA Rapport 2812. 58 s.

- Rørslett, B. 2002. Miljøfaglige undersøkelser i Øyeren 1994-2000 Fagrappoert: Vannbotanikk. NIVA Rapport 5416. 88 s.
- Sloreid, S.E. & Halvorsen, G. 2002. Miljøfaglige undersøkelser i Øyeren 1994-2000, Plankton og bunndyr. NINA Fagrappoert 53. 34 s.
- Svae, P.S. 2011. Høye kvikksølvkonsentrasjoner i asp (*Aspius aspius*) fra Øyeren er bestemt av byttefiskvalg, alder og individuell vekstrate. Mastergradsoppgave i Naturforvaltning - Universitetet for miljø- og biovitenskap, Institutt for naturforvaltning, Ås. 47 s.
- Aanes, K., Erlandsen, A., Brettum, P. 1982. Rutineundersøkelser i Øyeren 1980. NIVA Rapport 1366. 40 s.
- Aanes, K., Erlandsen, A., Løvik, J. 1982. Rutineundersøkelser i Øyeren 1981. NIVA Rapport 1415. 47 s.
- Øxnevad, S.A. 1995. Fiskebiologiske undersøkelser i den sørligste delen av Øyeren. Fylkesmannen i Østfold-Miljøvernnavdelingen. 2/1995. 33 s.

Hurdalssjøen

- Brabrand, Å., Saltveit, S.J. og Aass, P. 1990. En vurdering av storørretstammene i Hurdalssjøen og Vorma /Glomma i Akershus. Rapp. Lab. Ferskv.Økol. Innlandsfiske, Universitetet i Oslo 119. 19 s.
- Brabrand, Å. 2009. Teththet av ungfisk i Hurdalselva, Gjødingelva og Hegga i 1997-2008. LFI (NHM/UIO)-rapport 270. 37 s.
- Fjeld, E. , Knutzen, J., Brevik, E., Schlabach, M., Skotvold, T., Borgen, A., Wiborg, M.L, 2001. Halogenerte organiske miljøgifter og kvikksølv i norsk ferskvannsfisk 1995-1999. NIVA Rapport 4402. 48 s.
- Fjeld, E., Schlabach, M., Berge, J., Green, N., Eggen, T., Snilsberg, P., Vogelsang, C., Rognerud, S., Kjellberg, G., Enge, E.K., Dye, C., Gundersen, H.. 2005. Kartlegging av utvalgte nye organiske miljøgifter 2004. Bromerte flammehemmere, perfluoralkylstoffer, irgarol, diuron, BHT og dicofol. Screening of selected new organic contaminants 2004. Brominated flame retardants, perfluorinated alkylated substances, irgarol, diuron, BHT and dicofol. NIVA Rapport 5011. 97 s.
- Faafeng, B., Oredalen, T.J. 1999. Oppsummering av trofiundersøkelsen i norske innsjøer -1988-1998. NIVA Rapport 4120. 82 s.
- Holtan, H. (red.) 1968. Beskrivelser og undersøkelser av vannforekomster. Del 3 Mjøsa, Hurdalsjøen, Øyeren, Randsfjorden, Tyrifjorden, Norsjø. NIVA Rapport., 204 s.
- Holtan, H. 1970. Hurdalsjøen. En limnologisk undersøkelse 1965-1966. NIVA Rapport 283. 33 s.

Femunden

- Brettum, P. 1989. Alger som indikator på vannkvalitet. Plantoplankton. NIVA Rapport 2344. 111 s.
- Bækken, T., Kjellberg, G. 2005. Statusrapport for Femund-/Trysilvassdraget. Vurdering av økologiske forhold i perioden 1981-2002. NIVA Rapport 5084. 23 s.
- Faafeng, B., Oredalen, T.J., 1999. Oppsummering av trofiundersøkelsen i norske innsjøer -1988-1998. NIVA Rapport 4120. 82 s.
- Fjeld, E. , Knutzen, J., Brevik, E., Schlabach, M., Skotvold, T., Borgen, A., Wiborg, M.L, 2001. Halogenerte organiske miljøgifter og kvikksølv i norsk ferskvannsfisk 1995-1999. NIVA Rapport 4402. 48 s.
- Fjeld, E., Rognerud, S. 2004. Kvikksølv i ferskvannsfisk fra Sør-Norge i 1998-2002, nivåer og tidsmessig utvikling. NIVA Rapport 4813. 57 s.
- Halvorsen, G. 1985. Hydrografi og strandlevende krepsdyr i øvre Glomma-området. Kontaktutv. vassdragsreg., Univ. Oslo, Rapp. 78. 47 s.
- Jonsson, N., Næsje, T.F., Jonsson, B., Saksgård, R. & Sandlund, O.T. 1999. The influence of piscivory on life history traits of brown trout. – J. Fish Biol. 55: 1129-1141.
- Lindem, T. & Sandlund, O.T. 1986. Ekkoloddregisteringer i Femund 1982-84. Rapport fra DN Fisceforskningen nr. 3. 14 s.
- Løvik, J., Kjellberg, G. 1982. Glåma i Hedmark. Delrapport om dyreplankton. Undersøkelser av tidsrommet 1978 - 80. NIVA Rapport1384. 58 s.

- Løvik, J., Bækken, T., Rustadbakken, A., Romstad, R., Brettum, P. 2010. Overvåking av vassdrag i Hedmark i 2009. NIVA Rapport 5993. 41 s.
- Rognerud, S., Berge, D., Johannessen, M., 1979. Telemarks vassdraget. Hovedrapport fra undersøkelsene i perioden 1975-1979. NIVA Rapport 1147. 82 s.
- Rognerud, S., Løvik, J. 1992. Femunden og Kjemsjøen i Hedmark. En undersøkelse av vannkvalitet i 1991. NIVA Rapport 2710. 29 s.
- Rognerud, S., Fjeld, E., Løvik, J. 1997. Regional undersøkelse av miljøgifter i innsjøsedimenter Delrapport 1. Organiske mikroforurensninger. NIVA Rapport 3699. 37 s.
- Rognerud, S., Fjeld, E. 2002 Kvikksølv i fisk fra innsjøer i Hedmark, med hovedvekt på grenseområdene mot Sverige. NIVA-Rapport 4487. 46 s.
- Saksgård, R., Næsje, T.F., Sandlund, O.T. & Ugedal, O. 2002. The effect of fish predators on whitefish (*Coregonus lavaretus*) habitat use in Lake Femund, a deep Norwegian Lake. – Arch. Hydrobiol. Suppl. 57: 537-552.
- Sandlund, O.T. & Næsje, T.F. 1989. Impact of a pelagic gill net fishery on the polymorphic whitefish (*Coregonus lavaretus* L. s.l.) population in Lake Femund, Norway. - Fish Res. 7: 85-97.
- Sandlund, O.T., Diserud, O.H. & Næsje, T.F. 2012. Lessons to learn from 123 years of catch data from a small scale whitefish fishery. - Advances in Limnology 63: 371–382.
- Sandlund, O.T., Berge, E., Flø, B.E., Næsje, T.F., Saksgård, R. & Ugedal, O. 2004. Whitefish fisheries: Abundant resources, but scarce fishermen. – Mountain Research and Development 24: 67-74.
- Sandlund, O.T., Museth, J., Næsje, T.F., Qvenild, T., Saksgård, R. & Ugedal, O. 2012. Storauren i Femund og Isteren. Utvikling i bestandene over de siste 30 år. – NINA Rapport 853. 54 s. + vedlegg.
- Ugedal, O., Næsje, T.F., Saksgård, R., Sandlund, O.T. & Østbye, K. 2002. Do commercial gill-net fisheries impact polymorphic European whitefish in Lake Femund, Norway? – Arch. Hydrobiol. Suppl. 57: 563-576.
- Østbye, K., T.F. Næsje, L. Bernatchez, O.T. Sandlund & K. Hindar 2004. Morphological divergence and origin of sympatric populations of European whitefish (*Coregonus lavaretus* L.) in Lake Femund, Norway. – Journal of Evolutionary Biology 18: 683-702.

Mjøsa

- Fjeld, E., Schlabach, M., Berge, J., Green, N., Eggen, T., Snilsberg, P., Vogelsang, C., Rognerud, S., Kjellberg, G., Enge, E.K., Dye, C., Gunderson, H. 2005. Kartlegging av utvalgte nye organiske miljøgifter 2004. Bromerte flammehemmere, perfluoralkylstoffer, irgarol, diuron, BHT og dicofol. Screening of selected new organic contaminants 2004. Brominated flame retardants, perfluorinated alkylated substances, irgarol, diuron, BHT and dicofol. NIVA Rapport 5011. 97 s.
- Fjeld, E., Enge, E.K., Rognerud, S., Rustadbakken, A., Løvik, J.E. 2012. Miljøgifter i fisk og zooplankton i Mjøsa, 2011. NIVA Rapport 6357. 63 s.
- Fjeld, E., Knutzen, J., Brevik, E., Schlabach, M., Skotvold, T., Borgen, A., Wiborg, M.L. 2001. Halogenerte organiske miljøgifter og kvikksølv i norsk ferskvannsfisk 1995-1999. NIVA-Rapport 4402. 48 s.
- Frøslie, A., G. Norheim & O.T. Sandlund 1985. Levels of selenium in relation to mercury in fish from Mjøsa, a freshwater lake in south eastern Norway. Bull. Environ. Contam. Toxicol. 34: 572-577.
- Gjelland, K.Ø., Rustadbakken, A., Haugen, T.O. & Sandlund, O.T. 2013. Forsøk med trål og ekkolodd i Mjøsa, 2012 – NINA Rapport 927. 25 s. + vedlegg.
- Gregersen, F., Vøllestad, L.A., Østbye, K., Aass, P. & Hegge, O. 2011. Temperature and food-level effects on reproductive investment and egg mass in vendace, *Coregonus albula*. - Fisheries Management and Ecology 18: 263-269.
- Holtan, H. (red.) 1968. Beskrivelser og undersøkelser av vannforekomster. Del 3 Mjøsa, Hurdalsjøen, Øyeren, Randsfjorden, Tyrifjorden, Norsjø. NIVA Rapport. 204 s.
- Holtan, H., Kjellberg, G., Brettum, P., Tjomsland, T. Krogh, T., 1979. Mjøsprosjektet. Hovedrapport for 1971-1976. NIVA Rapport 1117. 176 s.

- Kjellberg, G. 1986. Overvåking av Mjøsa. Sammendrag, trender og kommentarer til situasjonen 1976-1985. NIVA Rapport 1888. 80 s.
- Kjellberg, G. 2004. Tiltaksorientert overvåking av Mjøsa med tilløpselver. Samlerapport for 2001 og 2002. NIVA Rapport 4816. 165 s.
- Kjellberg, G. 2006. Tiltaksorientert overvåking av Mjøsa med tilløpselver. Årsrapport/datarapport for 2005. NIVA Rapport 5195. 98 s.
- Kjellberg, G. & O.T. Sandlund 1983. Næringsrelasjoner i Mjøsas pelagiske økosystem. DVF Mjøsundersøkelsen. Rapport nr. 6. 61 s.
- Kraabøl, M., Museth, J. Johnsen, S.I. 2009. Fangsthistorikk og bestandsvurderinger av Mjøsaørret med hovedvekt på kultivering av hundeørret. NINA Rapport 485.
- Kraabøl, M. 2012. Reproductive migratory challenges inflicted on migrant brown trout (*Salmo trutta* L.) in a heavily modified river. Doctoral theses at NTNU (2012:136).
- Kraabøl, M., Johnsen, S.I., Sandlund, O.T., Qvenild, M., Museth, J. & Skurdal, J. 2012. Stor bestand av hornulke (*Myoxocephalus quadricornis*) i Mjøsas dypvannsområder; - bør arten fjernes fra den norske rødlista? Vann 2-2012: 146-151.
- Lindem, T. & O.T. Sandlund 1984. New methods in assessment of pelagic freshwater fish stocks coordinated use of echo sounder, pelagic trawl and pelagic nets. - Fauna 37: 105-111. (in Norwegian with English summary).
- Løvik, J., Stuen, Odd Henning, Bækken, T., Fjeld, E., Kile, M., Rognerud, S. 2013. Forurensningssituasjonen i Mjøsa med tilløpselver 2012. NIVA Rapport 6494. 8 s.
- Løvik, J., Brettum, Pål, Bækken, T., Kile, M. 2013. Tiltaksorientert overvåking i vannområde Mjøsa Årsrapport/datarapport for 2012. NIVA Rapport 6519: 85 s.
- Løvik, J., Eriksen, T., Kile, M. 2012. Tiltaksorientert overvåking i vannområde Mjøsa. Årsrapport/datarapport for 2011. NIVA Rapport 6316. 79 s
- Næsje, T.F., B. Jonsson, L. Klyve & O.T. Sandlund 1987. Food and growth of age 0 smelts, *Osmerus eperlanus*, in a Norwegian fjord lake. - J. Fish Biol. 30: 119-126.
- Næsje, T.F., B. Jonsson, O.T. Sandlund & G. Kjellberg 1991. Habitat switch and niche overlap in coregonid fishes: effects of zooplankton abundance. - Can. J. Fish. Aquat. Sci. 48: 2307-2315.
- Næsje, T.F., O.T. Sandlund & B. Jonsson 1986. Habitat use and growth of age 0 whitefish, *Coregonus lavaretus*, and cisco, *C. albula*. - Env. Biol. Fish. 15: 309-31.
- Rognerud, S., Fjeld, E., Løvik, J. 1997. Regional undersøkelse av miljøgifter i innsjøsedimenter Delrapport 1. Organiske mikroforurensninger. NIVA Rapport 3699. 37 s.
- Rognerud, S., Fjeld, E., Løvik, J., Skotvold, T. 1997. Miljøgifter i innsjøsedimenter. Delrapport 2. Tungmetaller og andre sporelementer. NIVA Rapport 3880. 44 s
- Rustadbakken, A., L'Abeeé-Lund, J.H., Arneklev, J.V., Kraabøl, M. 2004. Reproductive migration of brown trout in a small Norwegian river studied by telemetry. - Journal of Fish Biology 64: 2-15.
- Sandlund, O.T., Jonsson, B., Næsje, T.F. & Aass, P. 1991. Year class fluctuations in vendace, *Coregonus albula* (Linnaeus): Who's got the upper hand in intraspecific competition? J. Fish Biol. 38: 873-885.
- Sandlund, O.T., Kjellberg, G. & Norheim, G. 1987. Mercury in fish and invertebrates in Lake Mjøsa. Fauna 40: 10-15. (in Norwegian with English summary).
- Sandlund, O.T., L. Klyve & T.F. Næsje 1985. Growth, habitat and food of burbot *Lota lota* in Lake Mjøsa. - Fauna 38: 37-43. (in Norwegian with English summary).
- Sandlund, O.T., Klyve, L., Hagen, H. & Næsje, T.F. 1981. Krøkla i Mjøsa. Alderssammensetning, vekst og ernæring. - DVF Mjøsundersøkelsen. Rapport nr. 2. 70 s.
- Sandlund, O.T., Nashoug, O., Norheim, G., Høie, R. & Kjellberg, G. 1981. Kvikkolv i fisk og ørtebrater i Mjøsa og noen sjøer i Mjøsområdet, 1979-80. - DVF Mjøsundersøkelsen. Rapport nr. 4. 54 s.
- Sandlund, O.T., Næsje, T.F. & Lindem, T. 1992. Hydroacoustic stock assessment of pelagic fish in Mjøsa 1990-91. - NINA-Oppdragsmelding 138. 15 s.
- Sandlund, O.T., Næsje, T.F., Klyve, L. & Hagen, H. 1981. Siken i Mjøsa. Alderssammensetning, vekst og ernæring. - DVF Mjøsundersøkelsen. Rapport nr. 5. 54 s.

- Sandlund, O.T., Næsje, T.F., Klyve, L. & Lindem, T. 1985. The vertical distribution of fish species in Lake Mjøsa, Norway, as shown by gill net catches and echo sounder. - Rep. Inst. Freshwat. Res. Drottningholm 62: 136-149.
- Sandlund, O.T., Stang, Y.G., Kjellberg, G., Næsje, T.F. & Hambo, M.U. 2005. European smelt (*Osmerus eperlanus*) eats all; eaten by all: Is it a key species in lakes? – Verh. Int. Verein. Limnol. 29: 432-436.
- Aass, P. 1972. Age determination and year-class fluctuations of cisco, *Coregonus albula* L., in the Mjøsa hydroelectric reservoir. Rep. Inst. Freshw. Res., Drottningholm 52: 4-21.

Randsfjorden

- Bakke, T., Fjeld, E., Skaare, B., Berge, J.A., Green, N., Ruus, A., Schlabach, M., Botnen, H. 2007. Kartlegging av metaller og utvalgte nye organiske miljøgifter 2006. Krom, arsen, perfluoralkylstoffer, dikloretan, klorbenzener, pentaklorfenol, HCBD, DEHP. NIVA rapport 5464, SFT-TA rapport 2284/2007. 105 s.
- Brabrand, Å., Brittain, J.E., Saltveit, S.J. 1989. Konsesjonsbetingede undersøkelser i Dokkavassdraget: bunndyr, tetthet av ørretunger og livssyklusstudier av strømsik, Oppland fylke. LFI (NHM/UIO)-rapport 111.
- Faafeng, B., Brettum, P., Gulbrandsen, T., Løvik, J., Rørslett, B., Sahlqvist, E.-Ø. 1981. Randsfjorden. Vurdering av innsjøens status 1978 - 80 og betydningen av planlagte reguleringer i Etna og Dokka. Hovedrapport. NIVA, OR-1342.
- Faafeng, B., Brettum, P., Gulbrandsen, T., Rørslett, B., Sahlqvist, E.-Ø. & Løvik, J. 1981. Randsfjorden. Vurdering av innsjøens status 1978 - 80 og betydningen av planlagte reguleringer i Etna og Dokka. Konklusjoner og sammendrag. NIVA, OR-1341.
- Hegge, O., Qvenild, T. & Skurdal, J. 1990. Sikfisket i Randsfjorden 1978-1988. FM Oppland, Miljøvernnavdelingen. Rapport 10/90. 20 s.
- Faafeng, B., Oredalen, T.J., 1999. Oppsummering av trofiundersøkelsen i norske innsjøer -1988-1998. NIVA Rapport 4120. 82 s.
- Fjeld, E. 1999. Miljøgifter i fisk fra Randsfjorden, 1998. Kvikksov og klororganiske forbindelser. NIVA Rapport 4073. 29 s.
- Fjeld, E., Knutzen, J., Brevik, E., Schlabach, M., Skotvold, T. (Akvaplan-niva), Borgen, A., Wiborg, M.L. 2001. Halogenerte organiske miljøgifter og kvikksov i norsk ferskvannsfisk 1995-1999. NIVA Rapport 4402. 48 s.
- Fjeld, E., Rognerud, S. 2001. Kvikksov i storørret og -røye i norske innsjøer, 2000-2001. NIVA Rapport 4502. 42 s.
- Johnsen, S. og Rustadbakken, A. 2005. Storørreten i Randsfjorden. Fylkesmannen i Oppland, miljøvernnavdelingen. Rapp. nr. 5/05. 25 s.
- Holtan, H. (red.) 1968. Beskrivelser og undersøkelser av vannforekomster. Del 3 Mjøsa, Hurdalsjøen, Øyeren, Randsfjorden, Tyrifjorden, Norsjø. NIVA Rapport. 204 s.
- Lindås, O.R., Eriksen, H. & Hegge, O. 1996. Fiskeribiologiske undersøkelser i Randsfjorden og Dokka-Etna etter regulering av Dokka. FM Oppland, Miljøvernnavdelingen. Rapport 8/96. 34 s.
- Løvik, J.E., Kjellberg, G. & Brettum, P. 2005. Overvåkning av vannkvalitet og biologiske forhold i Randsfjorden med tilløpselver. Samlerapport for 2001-2004. NIVA. 54 s.
- Løvik, J., Kjellberg, G. 2006. Overvåkning av vannkvalitet og biologiske forhold i Randsfjorden med tilløpselver. Rapport for 2005. NIVA Rapport 5170. 48 s.
- Nielsen, P.S., Brittain, J.E., Saltveit, S.J. & Brabrand, Å. 1985. Randsfjorden: Undersøkelse og vurdering av fiskeribiologiske forhold. LFI (NHM/UIO)-rapport 4679. 70 s.
- Pavels H. & Bekkevold C. 2006. Kartlegging av gyteområder hos storrøye i Randsfjorden. Rapp. Lab. Ferskv. Økol. Innlandsfiske, Oslo, 241. 12s.
- Rognerud, S., Fjeld, E., Løvik, J. 1997. Regional undersøkelse av miljøgifter i innsjøsedimenter Delrapport 1. Organiske mikroforurensninger. NIVA Rapport 3699. 37 s.
- Rognerud, S., Fjeld, E., Løvik, J., Skotvold, T. 1997. Miljøgifter i innsjøsedimenter. Delrapport 2. Tungmetaller og andre sporelementer. NIVA Rapport 3880. 44 s

Rognrud, S., Fjeld, E. Løvik, J. 1999. Landsomfattende undersøkelse av metaller i innsjøsedimenter.

NIVA Rapport 4024. 71 s.

Styrvold, J.-O., Brabrand, Å., Saltveit, S. J. 1981. Fiskebiologiske undersøkelser i forbindelse med reguleringsplanene for vassdragene Etna og Dokka, Oppland. III. Studier på ørret og sik i Randsfjorden og elvene Etna og Dokka. LFI (NHM/UIO)-rapport 46.

Tyrfjorden

Andersen, O. m.fl. 2001. Storørreten i Tyrfjorden: oppsummering av undersøkelser i perioden 1982-2000. Rapport Fylkesmannen i Buskerud. Miljøvernnavdelingen nr. 2-2001. 61 s.

Andersen, O., Kraabøl, M., Often, A., Petrin, Z. & Larsen, B.M. 2009. Reguleringsplan for Vikersund sjøfront i Tyrfjorden. NINA Rapport 501.

Berge, D. 1983. Tyrfjordundersøkelsen 1978-1981. Sammenfattende sluttrapport. Tyrfjordutvalget, Drammen

Berge, D., og T. Tjomsland 1999. Holsfjorden som ny drikkevannskilde for Oslo: Status for vannkvalitet og forurensninger samt noen konsekvenser av anleggsarbeidene., NIVA-rapport Lnr 4106-99: 85 sider.

Berge, D. og L. Berglind 2001. Holsfjorden som ny drikkevannskilde for Oslo: Analyser av organiske mikroforurensninger i vann fra Holsfjorden., NIVA-rapport Lnr 4400-2001: 25 sider.

Berge, D., H. Efraimse, L. Lien og Å. Bakketun 2000. Holsfjorden som ny drikkevannskilde for Oslo: Oppdaterende undersøkelse av bakterier og vannkjemi i Holsfjorden., NIVA-rapport Lnr 4216-2000: 37 sider.

Brettum, P. 1997. Vannkvalitetsovervåking i Tyrfjorden, Steinsfjorden og tilløpselvene Sogna og Storelva. NIVA Rapport 3662. 36

Bækken, T., Lindstrøm, E.-A., Källqvist, T. , Romstad, R., Tobiesen, A., 2004. Resipientundersøkelse av Begna, Storelva og Tyrfjorden samt BAT-karakterisering av utslipp ved Norske Skog Industrier - ASA, Follum. NIVA-rapport 4824-2004: 89 s.

Faafeng, B., Oredalen, T.J., 1999. Oppsummering av trofiundersøkelsen i norske innsjøer -1988-1998. NIVA Rapport 4120. 82 s.

Holtan, H. (red.) 1968. Beskrivelser og undersøkelser av vannforekomster. Del 3 Mjøsa, Hurdalsjøen, Øyeren, Randsfjorden, Tyrfjorden, Norsjø. NIVA Rapport. 204 s.

Rognrud, S., Fjeld, E., Løvik, J. 1997. Regional undersøkelse av miljøgifter i innsjøsedimenter Delrapport 1. Organiske mikroforurensninger. NIVA Rapport 3699. 37 s.

Rognrud, S., Fjeld, E., Løvik, J., Skotvold, T. 1997. Miljøgifter i innsjøsedimenter. Delrapport 2. Tungmetaller og andre sporelementer. NIVA Rapport 3880. 44 s

Rognrud, S., Fjeld, E. Løvik, J. 1999. Landsomfattende undersøkelse av metaller i innsjøsedimenter. NIVA Rapport 4024: 71 s.

Skurdal, J. m.fl. 1992. Undersøkelser av kvikksølv i fisk i Tyrfjorden, Buskerud 1977-1991. Rapport Fylkesmannen i Buskerud. Miljøvernnavdelingen nr 21-1992. 48 s.

Qvenild, T. & Skurdal, J. 1983. Fisk. S. 104-115 i: D. Berge (red.) Tyrfjordundersøkelsen 1978-1981. Sammenfattende sluttrapport. Tyrfjordutvalget, Drammen.

Qvenild, T. & Skurdal, J. 1983. Populasjonsbiologi for sikbestanden i Tyrfjorden. Fagrappo 26. 89 s. ISBN: 82-90356-30-7

Qvenild, T., Skurdal, J. & Kildal, T. 1983. Populasjonsbiologi for ørretbestanden i Tyrfjorden. – Tyrfjordundersøkelsen. Rapport nr. 22. 81 s.

Sperillen

Enerud, J. & Garnås, E. 1991. Fiskeribiologiske undersøkelser i Sperillen, Ringerike kommune – 1989. Fylkesmannen i Buskerud. Miljøvernnavdelingen Rapport nr 2-1991.

Faafeng, B., Oredalen, T.J., 1999. Oppsummering av trofiundersøkelsen i norske innsjøer -1988-1998. NIVA Rapport 4120. 82 s.

Hvidsten, N.A. & Gunnerød, T.B. 1978. Fiskeribiologiske undersøkelser i Sperillen, Vestre Bjonevatn og Samsjøen i Begnavassdraget 1977. Rapport Reguleringsundersøkelsene Direktoratet for vilt og ferskvannsfisk, Trondheim 4-1978. 48 s.

- Rognerud, S., Romstad, R., Brettum, P., Mjelde, M. 1987. Undersøkelser av Begna. Sluttrapport for undersøkelser 1984-86. NIVA Rapport 2005. 80 s.
- Rognerud, S., Fjeld, E., Løvik, J. 1999. Landsomfattende undersøkelse av metaller i innsjøsedimenter. NIVA Rapport 4024. 71 s.

Krøderen

- Brabrand, Å. 2007. Fiskeribiologiske undersøkelser i Krøderen. - LFI (NHM/UiO)-rapport 250. 39 s.
- Brabrand, Å. 2009. Tettetet av ørretunger i tilløpselver til Krøderen og i Hallingdalselva. - Rapp. Lab. Ferskv. Økol Innlandsfiske, Naturhistorisk museum, Universitetet i Oslo, 267. 15 s.
- Enerud, J. & Garnås, E. 1990. Fiskeribiologiske undersøkelser i Krøderen, Flå og Krødsherad kommuner. Fylkesmannen i Buskerud, Miljøvernnavdelingen. Rapport nr. 14. 33 s.
- Faafeng, B., Oredalen, T.J., 1999. Oppsummering av trofiundersøkelsen i norske innsjøer -1988-1998. NIVA Rapport 4120. 82 s.
- Hvidsten, N.A. & Gunnerød, T.B. 1987. Fiskeribiologiske undersøkelser i Krøderen i Hallingdalselva i 1977. DF-Reguleringsundersøkelsene. Rapport nr. 6 – 1978.
- Rognerud, S., Fjeld, E., Løvik, J. 1999. Landsomfattende undersøkelse av metaller i innsjøsedimenter. NIVA Rapport 4024. 71 s.

Eikeren

- Berge, D. 2011 Overvåking av eutrofisituasjonen i Eikerenvassdragets innsjøer 1974-2010. NIVA Rapport 6172. 52 s.
- Faafeng, B., Oredalen, T.J., 1999. Oppsummering av trofiundersøkelsen i norske innsjøer -1988-1998. NIVA Rapport 4120. 82 s.
- Qvenild, T. 1979. Fiskeribiologiske undersøkelser i Eikeren. Årsrapport 1978. Direktoratet for vilt og ferskvannsfisk, Fiskerkonsulenten i Øst-Norge. 12 s.
- Rognerud, S., Fjeld, E., Løvik, J. 1997. Regional undersøkelse av miljøgifter i innsjøsedimenter Delrapport 1. Organiske mikroforurensninger. NIVA Rapport 3699. 37 s.
- Rognerud, S., Fjeld, E., Løvik, J., Skotvold, T. 1997. Miljøgifter i innsjøsedimenter. Delrapport 2. Tungmetaller og andre sporelementer. NIVA Rapport 3880. 44 s

Farris / Farrisvannet

- Berge, D. 2011. Overvåking av Farrisvannet med tilløp fra 1958 - 2010. NIVA Rapport 6175. 32 s.
- Christensen, G.N. 1996. Fiskeribiologisk undersøkelse i Farrisvannet 1995. Rapport Fylkesmannen i Vestfold. Miljøvernnavdelingen nr 13/96. 31 s.
- Faafeng, B., Oredalen, T.J., 1999. Oppsummering av trofiundersøkelsen i norske innsjøer -1988-1998. NIVA Rapport 4120. 82 s.
- Holtan, G., Berge, D., Brettum, P., Brittain, J.E. 1983. Rutineovervåking i Farris-Siljanvassdraget 1982. NIVA Rapport 1481. 43 s.
- Holtan, H. 1992. Overvåking av Farris-Siljanvassdraget 1991. NIVA Rapport 2719. 44 s.
- Rognerud, S., Fjeld, E., Løvik, J. 1997. Regional undersøkelse av miljøgifter i innsjøsedimenter Delrapport 1. Organiske mikroforurensninger. NIVA Rapport 3699. 37 s.
- Skulberg, O. 1964. Vestfold Interkommunale Vannverk. Mikroskopiske undersøkelser av vannprøver innsamlet i Farris i perioden 17/2 - 1/11 1963. NIVA Rapport 104. 11 s.
- Skulberg, O. 1991. Farris. En hydrobiologisk undersøkelse i 1990. NIVA Rapport 2621. 49 s

Norsjø

- Berge, D. 1982. Rutineovervåking i Telemarksvassdraget 1981. NIVA Rapport 1378. 38 s.
- Faafeng, B., Oredalen, T.J., 1999. Oppsummering av trofiundersøkelsen i norske innsjøer -1988-1998. NIVA Rapport 4120. 82 s.
- Holtan, H (red.) 1968. Rapport I Del 3 Mjøsa, Hurdalsjøen, Øyeren, Randsfjorden, Tyrifjorden, Norsjø. NIVA Rapport 0204i. 194 s.
- Holtan, H. (red.) 1968. Beskrivelser og undersøkelser av vannforekomster. Del 3 Mjøsa, Hurdalsjøen, Øyeren, Randsfjorden, Tyrifjorden, Norsjø. NIVA Rapport, 204 s.

- Malme, L., Skulberg, O. 1974. Masseutvikling av elvesnelle (*Equisetum fluviatile* L.) i Norsjø. NIVA Rapport 663. 26 s.
- Rognerud, S., Berge, D., Johannessen, M., 1979. Telemarksvassdraget. Hovedrapport fra undersøkelsene i perioden 1975-1979. NIVA Rapport 1147. 82 s.
- Rognerud, S., Fjeld, E., Løvik, J. 1997. Regional undersøkelse av miljøgifter i innsjøsedimenter Delrapport 1. Organiske mikroforurensninger. NIVA Rapport 3699. 37 s.
- Rognerud, S., Fjeld, E., Løvik, J., Skotvold, T. 1997. Miljøgifter i innsjøsedimenter. Delrapport 2. Tungmetaller og andre sporelementer. NIVA Rapport 3880. 44 s
- Rørslett, B., Skulberg, O. 1970 Vassdragsundersøkelser i forbindelse med Sundsbarmreguleringen. 4. Vegetasjonsforhold i Norsjø og påvirkninger av vannstandsvekslinger. NIVA Rapport 294. 17 s.
- Tjomsland, T., Berge, D., Berglind, L., Brettum, P. 1983. Rutineovervåking i Telemarkvassdraget 1982. NIVA Rapport 1479. 42 s.
- Vicente, C.E.M. 2009. Mercury, lead and cadmium in fish from Lake Norsjø, Southern Norway. Masteroppgave i natur-, helse- og miljøvern, Høgskolen i Telemark. 103 s.

Møsvatn

- Brabrand, Å. 2011. Rekrutteringssvikt hos røye i Møsvatn, Telemark. Mulige årsaker. Naturhistorisk museum, Universitetet i Oslo. Rapport nr. 14. 29 s.
- Brabrand, Å. og Saltveit, S. J. 2002. Fiskeribiologiske etterundersøkelser i Møsvatn i forbindelse med fornyet konsesjon. Universitetets naturhistoriske museer og botaniske hage, Rapp. Lab. Ferskv. Økol. Innlandsfiske, Oslo, 210, 22 s.
- Faafeng, B., Oredalen, T.J., 1999. Oppsummering av trofiundersøkelsen i norske innsjøer -1988-1998. NIVA Rapport 4120. 82 s.
- Heggenes, J., Røed, K., Høyheim, B. og Rosef, L. 2000. Genetiske variasjoner og populasjonsstruktur til ørret i Møsvatn, Telemark. Rapp. Lab. Ferskv. Økol. Innlandsfiske, Oslo, 197. 19 s.
- Kiland, H. 2002. Næringsfiske i Møsvatn. Faun Naturforvaltning as. 13 s
- Rognerud, S., Fjeld, E. Løvik, J. 1999. Landsomfattende undersøkelse av metaller i innsjøsedimenter. NIVA Rapport 4024. 71 s.

4.1.2 Innsjøer på Sørlandet

Nisser

- Bjørtoft, S.K. 1992. Planlagt kalking av Nisser: en fiskeribiologisk vurdering av tiltaket. Rapport Universitetet i Oslo. Zoologisk museum. Laboratorium for ferskvannsøkologi og innlandsfiske 134 58 s.
- Borgstrøm, R. 1976. Skjønn: Nisser og Fyresvatn: ovenforliggende reguleringers virkning på fisket i Nisser, Borstadvatn og Fyresvatn. Rapport Universitetet i Oslo. Zoologisk museum. Laboratorium for ferskvannsøkologi og innlandsfiske 27, 55 s.
- Bredeli, I. & Carm, K. 1990. Fiskeundersøkelser i Nisser: 1990. Rapport, Fylkesmannen i Telemark. Miljøvernnavdelingen 4-91.
- Direktoratet for naturforvaltning. 1999. Kalking i vann og vassdrag. Overvåking av større prosjekt 1998. DN notat 1999-4
- Direktoratet for naturforvaltning. 2011. Arendalsvassdraget, 47 s. - I: Kalking i laksevassdrag. Effektkontroll 2010. - DN-notat 4-2011.
http://www.dirnat.no/multimedia/49449/Arendalvassdraget_10.pdf
- Faafeng, B., Oredalen, T.J., 1999. Oppsummering av trofiundersøkelsen i norske innsjøer -1988-1998. NIVA Rapport 4120. 82 s.
- Hindar, A., Lamberg, A, Thorstad, E.. 1999. Revidert kalkingsplan for Arendalsvassdraget. NIVA Rapport 4107. 54 s.
- Rognerud, S., Fjeld, E. Løvik, J. 1999. Landsomfattende undersøkelse av metaller i innsjøsedimenter. NIVA Rapport 4024. 71 s.

Byglandsfjorden

- Barlaup, B.T., Kleiven, E., Christensen, H., Kile, N.B., Martinsen, B.O. og Vethe, A. 2005. Bleka i Byglandsfjorden – bestandsstatus og tiltak for økt naturlig rekruttering. Direktoratet for naturforvaltning, DN-utredning 2005-3. 72 s.
- Barlaup, B.T. et al. 2012. Blekeprosjektet 2010-2015 – framdriftsrapport per september 2012. LFI Uni Miljø notat 2012.
- Bækken, T., Berge, D., Brettum, P. 2002 Resipientundersøkelse i Byglandsfjord og Årsaksfjord med tilløp 2001. NIVA Rapport 4541. 28 s.
- Dahl, K. 1927. Byglandsfjordens "Blege" eller Dverglaksen. En relikt laks fra Byglandsfjorden i Setesdal. Fiskeri-inspektørens innberetning om ferkvannsfiskeriene for året 1926. Landbruks departementet. s. 45-57.
- Dahl, K. 1928. The "blege" or dwarf-salmon. A landlocked salmon from lake Byglandsfjorden in Setesdal. Skr. Norske Vidensk.-Akad. Oslo, Mat.-Naturvit. Kl. 9, 1927. 28 s.
- Direktoratet for naturforvaltning 2009. Bleka i Byglandsfjorden – bestandsstatus og tiltak for økt naturlig rekruttering 1999-2008. DN-utredning 5-2009. 85 s.
- Ersland til Direktoratet for Jakt & Viltstell og Ferskvannsfiske. 1 s.
- Ersland, R. 1973. Oversikt over blegefangsten i Byglandsfjord. Brev av 06.01.1973 fra Rasmus Furuholmen, G.R. 1971. Blekefiske i Byglands fjorden. Brev av 13.01.1971 fra Otteraaens Brugseierforening til Otra Fiskelag. 1 s.
- Gunnerød, T.B. 1973 Rapport om bleken i Byglandsfjorden. Direktoratet for vilt og ferskvannsfisk. Notat 15.01.1973. 12 s.
- Gunnerød, T.B. 1974. Satmfiske etter bleke m.v. høsten 1974. Brev av 30.10.1974 fra Direktoratet vilt og Ferskvannsfisk til Otteraaens Brugseierforening. 4 s.
- Gunnerød, T.B. 1975. Bleken i Byglandsfjorden og på Reinsvoll. Brev av 23.07.1975 fra Direktoratet vilt og ferskvannsfisk til Otteraaens Brugseierforening. 2 s.
- Gunnerød, T.B. 1976. Fiskeanlegget på Bygland – en oversikt over status og fremtidsperspektiver. Notat av 20.09.1976. 9 s.
- Hafsfund, F., Skogheim, O.K. og Rosseland, B.O. 1985. Dødelighet av ensomrig bleke (*Salmo salar* L.) ved Bygland fiskeanlegg vinteren 1982/1983. Rapport fra Fisceforskningen 1985 No. 1, Direktoratet for Naturforvalting, 15 s.
- Mjelde, M., Kaste, Ø., Haraldstad, T., Therese F. Moe, Bjørn T. Barlaup, Ulrich Pulg. 2012. Innfrysing av krypsiv nedstrøms Brokke kraftverk vinteren 2011; vurdering av drift og sedimentasjon av løsrevet krypsiv på stasjoner i Otra nedstrøms tiltaket. NIVA Rapport 6337. 33 s.
- Møkkelgjerd, P.I. og Gunnerød, T.B. 1986. Fiskeribiologiske undersøkelser i Byglandsfjord, 1974-1985. Direktoratet for naturforvaltning, reguleringsundersøkelsene. DN-rapport 9-1986. 46 s.
- Rognrud, S., Fjeld, E. Løvik, J. 1999. Landsomfattende undersøkelse av metaller i innsjøsedimenter. NIVA Rapport 4024: 71 s.
- Sveålv, T. 1985. Utplantering av öring i det partielt kalkade Store Hovvatn, södra Norge: Spridning och populationsdynamik samt jämförande beståndskartäristik med öring i Byglandsfjorden. Hovedoppgave i biologi - Universitetet i Oslo. 62 s.
- Vethe, A. 1997. Bleka i Byglandsfjorden. Rapport fra Bygland kommune. Rapport nr. 4.
- Vold, K. 1974. Bleka, en relikt laks (*Salmo salar* L.) i Byglandsfjorden. ernæring, alder, vekst og kjønnsmodning sammenholdt med enkelte miljøfaktorer. Hovedoppgave i biologi - Universitetet i Oslo Forfatter. 59 s.

4.1.3 Innsjøer på Vestlandet**Lundevatnet**

- Faafeng, B., Oredalen, T.J., 1999. Oppsummering av trofiundersøkelsen i norske innsjøer -1988-1998. NIVA Rapport 4120. 82 s.

- Hesthagen, T., K. Hindar, B. Jonsson, J.-O. Ousdal & H. Holthe. 1995. Ecological polymorphism in Arctic charr (*Salvelinus alpinus*) in an acidic lake. - Biol. Conserv. 74: 115-123.
- Hindar, K., N. Ryman & G. Ståhl. 1986. Genetic differentiation among local populations and morphotypes of Arctic charr, *Salvelinus alpinus*. Biol. J. Linn. Soc. 27: 269-285.
- Huitfeldt-Kaas, H. 1906. Planktonundersøgelser i norske vande. Christiania, Nationaltrykkeriet.

Blåsjø

- Løvhøiden, F. 1991. Vannkjemiske undersøkelser i Blåsjø. Årsrapport 1989-1990. NINA Oppdragsmelding 76. 24 s + vedlegg.
- Enerud, J. & U. Persson 1991. Fiskeribiologiske undersøkelser Blåsjø 1990, av Jørn Enerud. Med tillegg om fiskeribiologiske undersøkelser i reguleringsmagasin i Ulla-Førre området i 1988. av Ulla Persson. Fylkesmannen i Rogaland, Miljøvernavdelingen. Rapport 7-91. 44 s.
- Sægrov, H. & S. Kålås 2002. Fiskeundersøkingar i Blåsjø i 2001. Rådgivende Biologer AS, rapport nr 549. 22 s.
- Sægrov, H., B.A. Hellen & S. Kålås 2008. Fiskeundersøkingar i Blåsjø i 2007. Rådgivende Biologer AS, rapport nr. 1104. 22 s.

Ørstdalsvatnet

- Direktoratet for naturforvaltning. Bjerkreimsvassdraget. 2012, s. 117-139. I: Kalkning i laksevassdrag. Tiltaksovervåking 2011. DN-notat 1-2012. (+ tidligere rapporter i serien). <http://www.dirnat.no/content/500045534/Kalkning-i-laksevassdrag---Tiltaksovervaking-2011>
- Kaste, Ø., Berge, D., Fjeld, E., Høyås, T. (Jordforsk), Mulder, J. (NISK), Stuanes, A. (NLH), Tørseth, K. (NILU), 1996. Nitrogen fra fjell til fjord. Årsrapport 1995. (Nitrogen from mountains to fjords - yearly report 1995). NIVA Rapport 3504. 55s. + Vedlegg
- Saksgård, R., Hesthagen, T., Berger, H. M. & Fløystad, L. 2004. Bjerkreimsvassdraget. 3.2 Innlandsfisk. Kalkning i vann og vassdrag. Effektkontroll av større prosjekter 2003. DN-Notat 2004-2: 130-132.

Vangsvatnet

- Bjerknes, V., Aanes, K. 1990. Anleggsarbeide på RV 13 ved Bulken i Voss kommune. Effekter på vannkvalitet og bunndyr. NIVA Rapport 2621. 56 s
- Faafeng, B., Oredalen, T.J., 1999. Oppsummering av trofiundersøkelsen i norske innsjøer -1988-1998. NIVA Rapport 4120. 82 s.
- Hessen, D.O., Andersen, R., Hindar, K. & Skurdal J. 1988. Food selection and competition in salmonids as reflected by gill-raker number and morphology. - J. Appl. Ichthyol. 4: 121-129.
- Hindar, K. & B. Jonsson. 1982. Habitat and food segregation of dwarf and normal Arctic charr (*Salvelinus alpinus*) from Vangsvatnet Lake, western Norway. - Can. J. Fish. Aquat. Sci. 39: 1030-1045.
- Hindar, K. & B. Jonsson. 1993. Ecological polymorphism in Arctic charr. - Biol. J. Linn. Soc. 48: 63-74.
- Hindar, K., B. Jonsson, N. Ryman & G. Ståhl. 1991. Genetic relationships among landlocked, resident, and anadromous Brown Trout, *Salmo trutta* L. - Heredity 66: 83-91.
- Hindar, K., N. Ryman & G. Ståhl. 1986. Genetic differentiation among local populations and morphotypes of Arctic charr, *Salvelinus alpinus*. - Biol. J. Linn. Soc. 27: 269-285.
- Holtan, H., Bakketun, Å., Brettm, P., Lindstrøm, E.-A., Løvik, J. 1986. Overvåking av Vossevassdraget 1981-1984. Sammenfattende rapport. NIVA Rapport 1831. 46 s.
- Jonsson, B. & Jonsson, N. 2011. Ecology of Atlantic salmon and brown trout. Habitat as a template for life histories. Springer Verlag, Dordrecht. 708 s.
- Jonsson, B. & K. Hindar. 1982. Reproductive strategy of dwarf and normal Arctic charr (*Salvelinus alpinus*) from Vangsvatnet Lake, western Norway. - Can. J. Fish. Aquat. Sci. 39: 1404-1413.
- Jonsson, B. 1989. Life history and habitat use of Norwegian brown trout (*Salmo trutta*). - Freshwater Biology 21: 71-86. DOI: 10.1111/j.1365-2427.1989.tb01349.x

- Rognerud, S., Fjeld, E., Løvik, J. 1997. Regional undersøkelse av miljøgifter i innsjøsedimenter
Delrapport 1. Organiske mikroforurensninger. NIVA Rapport 3699. 37 s.
- Rognerud, S., Fjeld, E., Løvik, J., Skotvold, T. 1997. Miljøgifter i innsjøsedimenter. Delrapport 2.
Tungmetaller og andre sporelementer. NIVA Rapport 3880. 44 s
- Sægrov, H. 2000. Utfisking og fiskeundersøkingar i Vangsvatnet i 1998-99. Rådgivende Biologer AS,
rapport nr 448. 18 s.
- Sægrov, H. 2007. Fiskeundersøkingar i Vangsvatnet i 2007. Rådgivande Biologer AS rapport 1037.

Jølstravatnet/Jølstervatnet

- Faafeng, B., Oredalen, T.J., 1999. Oppsummering av trofiundersøkelsen i norske innsjøer -1988-1998.
NIVA Rapport 4120. 82 s.
- Heggenes, J., Røed, K.H., Jorde, P.E. & Brabrand, Å. 2009. Dynamic micro-geographic and temporal
genetic diversity in vertebrates: the case of lake-spawning populations of brown trout (*Salmo
trutta*). - Molecular Ecology 18, 1100-1111
- Huitfeldt-Kaas, H. 1906. Planktonundersøgelser i norske vande. Christiania, Nationaltrykkeriet.
- Sægrov, H. 1996. Prøvefiske og næringsfiske i Jølstravatnet og Kjøsnesfjorden i 1995 Rådgivende
Biologer as. rapport 184, 33 sider. ISBN 82-7658-072-6
- Sægrov, H. 1997. Prøvefiske og næringsfiske i Jølstravatnet og Kjøsnesfjorden i 1996. Rådgivende
Biologer as. rapport nr. 278. 27 s, ISBN 82-7658-142-0.
- Sægrov, H., red. 2000. Konsekvensutgreiing Kjøsnesfjorden Kraftverk – Fiskebiologiske
undersøkingar. Rådgivende Biologer AS, rapport 421–. 105 s..
- Sægrov, H. 2009. Fiskeundersøkingar i Kjøsnesfjorden og Jølstravatnet 2001-2008. Rådgivende
Biologer AS, rapport 1223. 45 s. ISBN 978-82-7658-683-1

Hornindalsvatnet

- Faafeng, B., Oredalen, T.J., 1999. Oppsummering av trofiundersøkelsen i norske innsjøer -1988-1998.
NIVA Rapport 4120. 82 s.
- Holtan, H. 1988. Befaring og undersøkelse av tilløpsvassdrag til Hornindalsvatnet. NIVA Rapport
2168. 30 s.
- Sægrov, H., T. Telnes & K. Urdal 2003. Fiskeundersøkingar i Hornindalsvatnet i 2001. Rådgivende
Biologer AS, rapport nr. 600 ISBN 82-7658-382-2.

Eikesdalsvatnet

- Bjørn, B. 1996. Fiskeribiologiske undersøkingar i regulerte vassdrag i Sunndal, Rauma og Nesset.
Reguleringsmagasin, Statkraft. Holbuvatnet, Reinsvatnet, Osbuvatnet, Eikesdalsvatnet, Store
Sandgrovvatnet, Nedre Sandgrovvatnet, Glutervatnet, Mongevatnet, Rångåvatnet. Fylkes-mannen i
Møre og Romsdal, Miljøvernavdelinga, Rapport 4-1996. 42 s.
- Dolmen, D. 1991. Ferskvannsbiologiske og hydrografiske undersøkelser av 20 vassdrag i Møre og
Romsdal 1988, Verneplan IV. Universitetet i Trondheim, Vitenskapsmuseet, Rapport Zoologisk
Serie 1989-3. 105 s.
- Hesthagen, T., Saksgård, R., Sandlund, O.T. & Eloranta, A. 2010. Fiskebiologiske undersøkelser i
Eikesdalsvatnet høsten 2009. NINA Rapport 578. 39 s.

4.1.4 Innsjøer i Trøndelag

Selbusjøen

- Arnekleiv, J.V., Koksvik, J., Rønning, L. & Kjærstad, G. 2006. Tiltaksrettet fiskebiologisk
undersøkelse i Selbusjøen og Nea 2001-2005. - NTNU Vitenskapsmuseet Rapp. Zool. Ser. 2006, 2.
83 s.
- Eggan, G. 1990. Lake i Selbusjøen. Ernæring og bestandsvariabler i 1988 og 1982/83. –
Vitenskapsmuseet Rapp. Zool. Ser. 1990, 1. 21 s.

- Faafeng, B., Oredalen, T.J., 1999. Oppsummering av trofiundersøkelsen i norske innsjøer -1988-1998. NIVA Rapport 4120. 82 s.
- Fjeld, E., Knutzen, J., Brevik, E., Schlabach, M., Skotvold, T., Borgen, A., Wiborg, M.L. 2001. Halogenerte organiske miljøgifter og kvikksov i norsk ferskvannsfisk 1995-1999. NIVA-Rapport 4402. 48 s.
- Garnås, E. & Gunnerød, T.B. 1983. Fiskeribiologiske undersøkelser i 1980-1982 i tre sjøer med utsatt *Mysis relicta* i Sør-Trøndelag 1983-12. 56 s.
- Holtan, H. 1963. En undersøkelse av Selbusjøen og Jonsvatnet 1960-1961. NIVA Rapport 92. 34 s.
- Jørgensen, F. 2002. Interaksjoner mellom *Mysis relicta* og zooplankton i Selbusjøen. Cand. scient. oppgave. Zoologisk institutt, NTNU. 33 s.
- Kjøsnes, A.J. & Rustadbakken, A. 2010. Gjedde som nyintrodusert art i Selbusjøen: utbredelse og bestandsutvikling. NIVA Rapport 6060-2010. 29 s.
- Kjøsnes, A.J. 2003. Energiinnhold hos ørret (*Salmo trutta*), røye (*Salvelinus alpinus*) og lake (*Lota lota*) gjennom ett år i Selbusjøen. Hovedfagsoppgave. Institutt for biologi, NTNU. 39 s.
- Kvam, J.S. 2002. Innvirkningen *Mysis relicta* og regulering har på røye (*Salvelinus alpinus*), ørret (*Salmo trutta*) og lake (*Lota lota*) i Selbusjøen. Cand. scient. oppgave. Institutt for biologi, NTNU. 41 s.
- Langeland, A. 1976. Fiskeribiologiske undersøkelser i Selbusjøen 1973-75. – K. norske Vidensk. Selsk. Mus. Rapport, Zool. Ser. 1976. 74 s. <http://www.ntnu.no/vitenskapsmuseet/zoologisk-rapportserie>
- Langeland, A. 1976. Vurdering av fysisk/kjemiske og biologiske tilstander i Øvre Gaula, Nea og Selbusjøen. K. norske Vidensk. Selsk. Mus. Rapport, Zool. Ser. 1976-7.
- Langeland, A., Jørgensen, F., Kjøsnes, A.J., Kvam, J. & Aasen, O.M. 2001. Fiskebestanden i Selbusjøen i år 2000 27 år etter *Mysis*-utsettingen. – NTNU Zoologisk institutt. Rapport. 30 s.
- Langeland, A., Koksvik, J.I. & Nydal, J. 1986. Reguleringer og utsettinger av *Mysis relicta* i Selbusjøen – virkninger på zooplankton og fisk. – K. Norske Vidensk. Selsk. Mus. Rapport, Zool. Ser. 1986, 2. 72.
- Aasen, O.M. 2005. Habitatbruk og ernæring hos aure (*Salmo trutta*), røye (*Salvelinus alpinus*) og lake (*Lota lota*) i Selbusjøen gjennom året. Hovedfagsoppgave i zoologi - Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet. 42 s.

Snåsavatn

- Arnekleiv, J.V., Koksvik, J. & Koksvik, J.I. 2004. Økologisk tilstandsrapport for Snåsavatnet år 2000, med vekt på plankton, mysis og fisk. – NTNU Vitenskapsmuseet, Rapp. Zool. Ser. 2004-1. 49 s.
- Faafeng, B., Oredalen, T.J., 1999. Oppsummering av trofiundersøkelsen i norske innsjøer -1988-1998. NIVA Rapport 4120. 82 s.
- Koksvik, J.I. & Arnekleiv, J.V. 1988. Zooplankton, *Mysis relicta* og fisk i Snåsavatn 1984-87. – K. norske Vidensk. Selsk. Mus. Rapport Zool. Ser. 1988, 3. 50 s.
- Nøst, T. & Koksvik, J.I. 1981. Ferskvannsbiologiske og hydrografiske undersøkelser i Snåsavassdraget 1980. K. norske Vidensk. Selsk. Mus. Rapport, Zool. Ser. 1981-19: 1-54. <http://www.ntnu.no/vitenskapsmuseet/zoologisk-rapportserie>

Tunnsjøen

- Faafeng, B., Oredalen, T.J., 1999. Oppsummering av trofiundersøkelsen i norske innsjøer -1988-1998. NIVA Rapport 4120. 82 s.
- Langeland, A., Reinertsen, H. & Olsen, Y. 1982. Undersøkelser av vannkjemi, fyto- og zooplankton i Namsvatn, Vekteren, Limingen og Tunnsjøen i 1979, 1980 og 1981. K. norske Vidensk. Selsk. Mus. Rapport, Zool. Ser. 1982-4
- Rognerud, S., Fjeld, E., Løvik, J. 1999. Landsomfattende undersøkelse av metaller i innsjøsedimenter. NIVA Rapport 4024. 71 s.
- Thorstad, E.B. et al. 2006. Ørekyst i Namsvassdraget: utbredelse, spredningsrisiko og tiltak. NINA Rapport 155.

Limingen

- Arnekleiv, J.V., Koksvik, J.I., Koksvik, J., Kjærstad, G. & Rønning, L. 2007. Fiskebiologiske undersøkelser i Limingen 2006. NTNU Vitenskapsmuseet Zoologisk notat 2007, 3. 26 s.
- Faafeng, B., Oredalen, T.J., 1999. Oppsummering av trofiundersøkelsen i norske innsjøer -1988-1998. NIVA Rapport 4120. 82 s.
- Gregersen, F. 1998. Langtidsvariasjon i dietten til røye (*Salvelinus alpinus*) i reguleringsmagasinet Limingen i Nord-Trøndelag: effekter av regulering og utsetting av *Mysis relicta*. Cand.scient. oppgave i zoologi Biologisk institutt, Universitetet i Oslo.
- Gregersen, F., Aass, P., Vøllestad, L.A. & L'Abée-Lund, J.H. 2006. Long-term variation in diet of Arctic char, *Salvelinus alpinus*, and brown trout, *Salmo trutta*: effects of changes in fish density and food availability. - Fisheries Management and Ecology 13: 243–250.
- Jensen, C. S. 1997. Effekter av reguleringsinngrep og næringsdyrutsetting på bentisk røye (*Salvelinus alpinus*) i innsjøen Limingen i Nord-Trøndelag. Cand.scient. oppgave i zoologi Biologisk institutt, Universitetet i Oslo , 61 s.
- Jensen, C., Gregersen, F., Brabrand, Å., Aass, P. & L'Abée-Lund, J. H. 1997. Habitatbruk hos røye i Limingen. – Rapp. Lab. Ferskv.Økol. Innlandsfiske, Universitetet i Oslo, 169. 25 s.
- Langeland, A., Reinertsen, H. & Olsen, Y. 1982. Undersøkelser av vannkjemi, fyto- og zooplankton i Namsvatn, Vekteren, Limingen og Tunnsjøen i 1979, 1980 og 1981. K. norske Vidensk. Selsk. Mus. Rapport, Zool. Ser. 1982-4
- Sørstrøm, S.E. 1982: Innlandsfiskeprosjektet i Rørvik, Lierne og Namsskogan kommuner. Årsrapport for 1981. Direktoratet for vilt og ferskvannsfisk, Mars 1982. 87 sider.

Essandsjøen

- Arnekleiv, J.V., Rønning, L., Sjursen, A.D., Koksvik, J. & Koksvik, J.I. 2009. Fiskebiologiske undersøkelser i Essandsjøen 2008 og 2009. – NTNU Vitenskapsmuseet Rapp. Zool. Ser. 2011, 2. 34 s.
- Jensen, J.W. 1988. Crustacean Plankton and Fish during the first Decade of a Subalpine Man-Made Reservoir. - Nordic J. Freshw. Res. 64: 5-53.
- Jensen, J.W. 1993. Fiskebestandene i Essand-Nesjø magasinene etter 22 år. Vitenskapsmuseet Rapp. Zool. Ser. 1993-4: 1-19.
- Koksvik, J.I. 1974. Fiskeribiologiske og hydrografiske undersøkelser i Nesjøen (Tydal), fjerde år etter oppdemningen. – K. Norske Vidensk. Selsk., Mus. Rapport, Zool. Ser. 1974-11. 43 s.
- Sivertsen, E. 1943. Essandsjøreguleringen og fisket. Trondhjems Fiskeriselskabs Årsberetning 1942-1946: 16-31.
- Sivertsen, E. 1950. Fiskebestanden i Essandsjøen etter reguleringen. – K. Norske Vidensk. Selsk. Mus. Årsberetning 1949: 59-67.

4.1.5 Innsjøer i Nord-Norge

Røsvatnet

- Faafeng, B., Oredalen, T.J., 1999. Oppsummering av trofiundersøkelsen i norske innsjøer -1988-1998. NIVA Rapport 4120. 82 s.
- Gulseth, O.A. 1983. Fiskeribiologiske undersøkelser i Røsvatn 1981. FM Nordland Miljøvernnavdelingen Rapport. 57 s.
- Svenning, M.A. & Kanstad Hansen, Ø. 1998. Fiskebiologiske etterundersøkelser i Røsvatn 1997. NINA Oppdragsmelding 548. 24 s.
- Svenning, M.A. 2005. Utsetting av potensielt fiskeetende ørret i Tustervatn (Røsvatnmagasinet). NINA Rapport 38a. 31 s.
- Svenning, M.A., Kanstad-Hansen, Ø., Godiksen, J.A., 2013. Røsvatn 1997-2013. Hva skjedde etter utsettingen av 12000 store ørret i perioden 2006-2009? NINA-rapport nr. 687: 48 s.

Siidasjavri

- Conejeros, P., Phan, A., Power, M., Alekseyev, S., O'Connell, M., Dempson, B. & Dixon, B. 2008. MH class II α polymorphism in local and global adaptation of Arctic charr (*Salvelinus alpinus* L.). - Immunogenetics 60: 325–337. DOI 10.1007/s00251-008-0290-6
- Conejeros, P., Power, M., Alekseyev, S. & Dixon, B. 2012. Global major histocompatibility Class II β (mh-II β)-polymorphism in Arctic charr *Salvelinus alpinus*. - Journal of Fish Biology doi:10.1111/j.1095-8649.2012.03350.x, available online at wileyonlinelibrary.com

Takvatn

- Amundsen, P.-A. 1989. Effects of intensive fishing on food consumption and growth of stunted Arctic charr *Salvelinus alpinus* (L.) in Takvatn, northern Norway. - Physiology and Ecology Japan, Special Volume 1: 265-278.
- Dahl-Hansen, G.A.P., Rubach, S. & Klemetsen A. 1994. Selective predation by pelagic Arctic charr on crustacean plankton i Takvatn, Northern Norway before and after mass removal of Arctic charr. - Trans. Am. Fish. Soc. 123: 385-394.
- Faafeng, B., Oredalen, T.J., 1999. Oppsummering av trofiundersøkelsen i norske innsjøer -1988-1998. NIVA Rapport 4120. 82 s.
- Fjeld, E. , Knutzen, J., Brevik, E., Schlabach, M., Skotvold, T., Borgen, A., Wiborg, M.L. 2001. Halogenerte organiske miljøgifter og kvikksølv i norsk ferskvannsfisk 1995-1999. NIVA-Rapport 4402. 48 s.
- Klemetsen, A., Amundsen, P.-A., Muladal, H., Rubach S. & Solbakken, J.I. 1989. Habitat shift in a dense, resident Arctic charr *Salvelinus alpinus* population. - Physiology and Ecology Japan Special Volum 1: 187-200.
- Knudsen, R., Amundsen, P.-A., Kristoffersen, R., Primicerio, R., Dalsbø, L. & Evjen, J. 2008. Takvatnprosjektet - vellykket kultiverings- og forskningssamarbeid. Ottar 5-08: 14 - 21.
- Persson, L., P.-A. Amundsen, A. M. De Roos, A. Klemetsen, R. Knudsen & R. Primicerio 2007. Culling prey promotes predator recovery--alternative states in a whole-lake experiment. - Science 316: 1743-1746.
- Walseng, B. & Halvorsen, G. 1993. Verneplanstatus i Troms og Finnmark med fokusering på vannkjemiske forhold og krepsdyr. - NINA Utredning 54. 97 s.

Altevatn / Leinavatn

- Faafeng, B., Oredalen, T.J., 1999. Oppsummering av trofiundersøkelsen i norske innsjøer -1988-1998. NIVA Rapport 4120. 82 s.
- Kanstad Hanssen, Ø. & Præbel, K. 2012. Fiskebiologiske undersøkelser i Altevatn i 2010 – ørekystas utbredelse, rekrutteringspotensial og populasjonstilhørighet hos ørret samt vurdering av stamfiskprogram. Ferskvannsbiologen Rapport 01 – 2012. 32 s.
- Kanstad Hanssen, Ø. 2010. Utviklingen av fiskebestandene i ALtevatn i perioden 2002-2009. Ferskvannsbiologen rapport 2010-1.
- Kanstad Hanssen, Ø. & Svenning M. 2008. Fiskebiologisk status i Altevatn og vurdering av kultiveringsalternativer. Prosjekt Bedre innlandsfiske i regulerte vassdrag i Troms. Rapport 01-2008. 35 s.
- Svenning, M.-A. 1981. Fiskeribiologiske undersøkelser i Altevatn 1981. Rapport fra fiskerikonsulenten i Troms. 67 s.
- Svenning, M.-A. 1990. Røya i Altevatn. Vrakfisk- eller ressurs? Bardu kommune, rapport. 46 sider.
- Svenning, M-A., Kanstad Hanssen, Ø., Hindar, K. & Balstad, T. 1998. Økologisk og genetisk status hos ørretbestanden i Gåmasjohka. – NINA Oppdragsmelding 532. 17 s.

Iesjavri

- Aandahl, A. 1974. N. V. E., Statskraftverkene, Altaprojektet. Fiskeribiologiske forundersøkelser 1972 og 1973. Del I Innlandsfisket. Direktoratet for vilt og ferskvannsfisk. Fiskerikonsulenten for Finnmark. 49 s.

- Faafeng, B., Oredalen, T.J., 1999. Oppsummering av trofiundersøkelsen i norske innsjøer -1988-1998. NIVA Rapport 4120. 82 s.
- Nilsen, P. 1998. Iesjavri – selve innsjøen. En fiskeribiologisk undersøkelse. – Finnmarksforskning, FIFO Rapport nr. 1998-4. 48 s.

Vaggatem

- Amundsen, P.-A. & Bøhn, T. 2003. Fisk i Pasvikvassdraget - effektene av lagesildas invasjon.- Populærvitenskapelig rapport fra Norges fiskerihøgskole, Universitetet i Tromsø. 30 s.
- Amundsen, P.-A. 1995. Invasjon av lagesild i Pasvikvassdraget. S. 160-169 i: Direktoratet for naturforvaltning, 1995. Spredning av ferskvannsorganismer. Seminarreferat, DN-notat 1995-4.
- Amundsen, P.-A., Bøhn, T. & Vågå, G.H. 2004. Gill raker morphology and feeding ecology of two sympatric morphs of European whitefish (*Coregonus lavaretus*). - Annales Zoologici Fennici 41: 291 - 300.
- Amundsen, P.-A., Gjelland, K.Ø., Knudsen, R., Dalsbø, L., Linen, C. & Evjen, J. 2012. Lagesilda i Pasvikvassdraget – Langtidseffekter av en biologisk invasjon. Populærvitenskapelig rapport, Univ. i Tromsø.
- Amundsen, P.-A., Gjelland, K.Ø., Knudsen, R., Dalsbø, L., Linen, C. & Evjen, J. 2012. Lagesilda i Pasvikvassdraget – Langtidseffekter av en biologisk invasjon. Populærvitenskapelig rapport, Univ. i Tromsø.
- Amundsen, P.-A., Kashulin, N.A.; Terentjev, P., Gjelland, K.Ø., Koroleva, I.M. & Dauvalter, V., Sandimirov, S.S., Kashulin, A. & Knudsen, R. 2011. Heavy metal contents in whitefish (*Coregonus lavaretus*) along a pollution gradient in a subarctic watercourse. Environmental Monitoring & Assessment 182: 301 - 316. doi: [10.1007/s10661-011-1877-1](https://doi.org/10.1007/s10661-011-1877-1).
- Amundsen, P.-A., Salonen, E., Gjelland, K.Ø., Præbel, K., Sandlund, O.T., Knudsen, R. & Bøhn, T. 2012. Invader population speeds up life history during colonization. - Biological Invasions 14: 1501 - 1513. doi: [10.1007/s10530-012-0175-3](https://doi.org/10.1007/s10530-012-0175-3).
- Amundsen, P.-A., Stalvik, F.J., Reshetnikov, Y.S., Kashulin, N., Lukin, A., Bøhn, T, Sandlund, O.T. & Popova, O. 1999. Invasion of vendace *Coregonus albula* in a subarctic watercourse. - Biol. Cons. 88: 405-413.
- Bøhn, T. & Amundsen, P.-A. 2001. The competitive edge of an invading specialist. - Ecology 82(8): 2150-2163.
- Bøhn, T. & Amundsen, P.-A. 2004. Competition-mediated life history changes in a dimorph whitefish *Coregonus lavaretus* population. - Annales Zoologici Fennici 41: 125 - 136.
- Bøhn, T. & Amundsen, P.-A. 2004. Invasion-mediated changes in the population biology of a dimorphic whitefish *Coregonus lavaretus* population. - Annales Zoologici Fennici 41: 125 - 136.
- Bøhn, T. 2002. Following a fish invasion – ecological interactions transforming a native ecosystem. Doktorgradsavhandling ved Norges Fiskerihøgskole, Univ. i Tromsø.
- Bøhn, T., Amundsen, P.-A. & Sparrow, A. 2008. Competitive exclusion after invasion? - Biological Invasions 10: 359 - 368. doi: [10.1007/s00244-008-9150-5](https://doi.org/10.1007/s00244-008-9150-5).
- Bøhn, T., Jensen, H., Amundsen, P.-A. & Aspholm, P. 2001. Pasvikvassdraget i endring - utfordrende forvaltning i møtet mellom innvandret lagesild og utsatt ørret. Rapport fra Norges fiskerihøgskole, Universitetet i Tromsø. 39 s.
- Bøhn, T., Sandlund, O. T., Amundsen, P.-A. & Primicerio, R. 2004. Rapidly changing life history during invasion. - Oikos 106: 138 - 150.
- Faafeng, B., Oredalen, T.J., 1999. Oppsummering av trofiundersøkelsen i norske innsjøer -1988-1998. NIVA Rapport 4120. 82 s.
- Fjeld, E., Knutzen, J., Brevik, E., Schlabach, M., Skotvold, T., Borgen, A., Wiborg, M.L. 2001. Halogenerte organiske miljøgifter og kvikksov i norsk ferskvannsfisk 1995-1999. NIVA-Rapport 4402: 48 s.
- Jensen, H., Bøhn, T., Amundsen, P.-A. & Aspholm, P. E. 2004. Feeding ecology of piscivorous brown trout (*Salmo trutta* L.) in a subarctic watercourse. - Annales Zoologici Fennici 41: 319 - 328.
- Jensen, H., Bøhn, T., Amundsen, P.-A. & Aspholm, P.E. 2004. Diet of piscivorous brown trout (*Salmo trutta* L.) in a subarctic watercourse. – Ann. Zool. Fennici 41: 319-328.

- Jensen, H.; Kahilainen, K.K.; Amundsen, P.-A., Gjelland, K.Ø., Tuomaala, A., Malinen, T. & Bøhn, T. 2008. Predation by brown trout (*Salmo trutta*) along a diversifying prey community gradient. - Canadian Journal of Fisheries and Aquatic Sciences 65: 1831 - 1841.
- Kashulin, N.A., Terentyev, P.M., Amundsen, P.-A., Dauvalter, V.A., Sandimirov, S. & Kashulin, A.N. 2011. Specific features of accumulation of Cu, Ni, Zn, Cd, and Hg in two whitefish *Coregonus lavaretus* (L.) morphs inhabiting the Inari–Pasvik lacustrine–riverine system. - Inland Water Biology 4: 383 - 392. doi: [10.1134/S1995082911030126](https://doi.org/10.1134/S1995082911030126).
- Kristoffersen, K. 1984. Fiskeribiologiske registreringer i Pasvikvassdraget sommeren 1982. – Fylkesmannen i Finnmark, Miljøvernnavdelingen, Rapport 5-1984. 66 s.
- Liso, S., Gjelland, K.Ø., Reshetnikov, Y.S. & Amundsen, P.-A. 2011. A planktivorous specialist turns rapacious: piscivory in invading vendace *Coregonus albula*. - Journal of Fish Biology 78: 332 - 337. doi: [10.1111/j.1095-8649.2010.02831.x](https://doi.org/10.1111/j.1095-8649.2010.02831.x).
- Moiseenko, T. (INEP) Mjelde, M. Brandrud, T.E. Brettum, P. Dauvaltar, V. (INEP) Kagan, L. (INEP) Kashulin, N. (INEP) Kudriavtseva, L. (INEP) Lukin, A. (INEP) Sandimirov, S. (INEP) Traaen, T.S. Vandysh, O. (INEP) Yakovlev, V. (INEP). Pasvik River Watercourse, Barents region: Pollution Impacts and Ecological Responses Investigation in 1993. NIVA-rapport 3118: 87 s.
- Præbel, K., Gjelland, K.Ø., Salonen, E. & Amundsen, P.-A. 2013. Invasion genetics of vendace (*Coregonus albula* (L.)) in the Inari-Pasvik watercourse: revealing the origin and expansion pattern of a rapid colonization event. - Ecology and Evolution. ISSN 2045-7758.
- Reiestad, H. & Karlsen, L.R. 1991. Prøvefiske i Pasvikelva Sør-Varanger kommune sommeren 1990. Fylkesmannen i Finnmark, Rapport Nr 3-1991. 50 s.
- Salonen, E., Amundsen, P.-A. & Bøhn, T. 2007. Invasion, boom and bust by vendace (*Coregonus albula*) in the subarctic Lake Inari, Finland and the Pasvik watercourse, Norway. Archiv für Hydrobiologie; Volum 60: 331 - 342.
- Sandlund, O.T., Gjelland, K.Ø., Bøhn, T., Knudsen, R. & Amundsen, P-A. 2013. Contrasting population and life history responses of a young morph-pair of European whitefish to the invasion of a specialised coregonid competitor, vendace. – PLOS One 8(7): e68156. doi:10.1371/journal.pone.0068156
- Skog, M. 2011. Næringsøkologi til fiskespisende gjedde og ørret i Pasvikvassdraget (Vaggatem). Mastergradsoppgave i biologi, UiT.

4.2 Internett-lenker og oversikt over rapporter

Mange av rapportene som er listet nedenfor er tilgjengelige på internett

LFI/NHM: <http://www.nhm.uio.no/forskning/publikasjoner>

LFI Uni Miljø: http://www.miljo.uni.no/?page_id=1063

NINA: <http://www.nina.no/Publikasjoner/S%C3%B8kpublikasjoner.aspx>

NIVA: <http://www.niva.no/rapporter/sok>

NTNU vitenskapsmuseet: <http://www.ntnu.no/vitenskapsmuseet/publikasjoner>

Rådgivende Biologer: <http://www.rådgivende-biologer.no/default.aspx?pageId=4>

Nedenfor finnes liste over kilde, årstall og løpenummer for rapportene.

Kilde	Årstall	Løpenummer
DN notat	1999	1999-4
Ferskvannsbiologen	2010	01
	2012	01
LFI (NHM-UIO)	1981	46
	1985	79
	1989	111
	2002	207
	2007	250
	2009	267
	2009	270
LFI Uni Miljø	2012	notat
NHM	2011	14
NINA	2005	38a
	2006	155
	2009	485
	2010	578
	1963	0092
NIVA	1964	0104
	1967	0204i
	1970	0283
	1970	0285
	1970	0294
	1974	0663
	1979	1147
	1982	1366
	1982	1378
	1982	1384
	1983	1479
	1983	1481
	1982	1415
	1983	1567
	1984	1675
	1986	1831
	1987	2005
	1988	2168
	1989	2344
	1990	2428
	1991	2621
	1992	2710
	1992	2812
	1994	3118

Kilde	Årstall	Løpenummer
	1996	3504
	1997	3662
	1997	3699
	1997	3880
	1999	4073
	1999	4106
	1999	4107
	1999	4120-1999
	2001	4216
	2001	4400
	2001	4402
	2002	4487
	2001	4502
	2002	4516-2002
	2002	4541
	2004	4813
	2004	4824
	2005	5011
	2006	5170-2006
	2007	5464-2007
	2010	5993-2010
	2011	6172-2011
	2011	6175-2011
	2011	6226-2011
	2012	6315-2012
	2012	6316-2012
	2012	6337-2012
	2012	6357-2012
	2012	6515-2012
NTNU Zool notat	2007	2007-3
NTNU Zool rapport	1976	1976-5
	1976	1976-5
	1981	1981-19
	1982	1982-4
	2001	2001-1
	2011	2011-2
Rådgivende biologer	2002	549
	2003	600
	2008	1037
	2008	1104
	2009	1223

Vedlegg A. Metadata for hvert kvalitetselement

Tabell A-1. Vannkjemni. I tillegg til de vannkjemiske parametere som listes her rapporterte de fleste undersøkelser siktedypp/farge og turbiditet. Alkalitet (Alk), konduktivitet (Kond), totalt organisk karbon (TOC), resten er kjemiske parameterer.

Innsjø	Parametere	VANNKJEMI	Årstall	Kilde
Oyeren	Alk, Ca, N, P P, N Temp, Kond, pH, P, N, Si P, N pH, Kond, Fe, Mn (N, P m fl 1966-) P, N, TOC, Kond, pH, Cl, SO4, Ca, Mg, Na, K, Alk		2005-2011 1980-2010 1980-1983 1977-1991 1961-1968 1988	NIVA 6315-2012 NIVA 6226-2011 NIVA 1366, 1415, 1567, 1675 NIVA 2812 NIVA 0285 NIVA 4120-1999
Hurdalsjøen	pH, Kond, P, N, Alk, Fe, Mn P, N, TOC, Kond, pH, Cl, SO4, Ca, Mg, Na, K, Alk		1965-1966 1988	NIVA 0283 NIVA 4120-1999
Femunden	P, N, pH, Kond, Alk (Ca, Mg, Na, Cl, K, SO4) pH, Kond, Alk, Ca, Mg, Na, Cl, K, SO4 P N, P P, N, TOC, Kond, pH, Cl, SO4, Ca, Mg, Na, K, Alk		1991 1966-1973 1978-1980 2008-2009 1988	NIVA 2710 Holtan 1977, NIVAs årsbok NIVA 1384 NIVA 5993-2010 NIVA 4120-1999
Mjøsa	pH, Alk, TOC, Ca, Kond, P, N, Si pH, Ammonium P, N, TOC, Kond, pH, Cl, SO4, Ca, Mg, Na, K, Alk		1966-2011 2012 1988	NIVA 6316-2012 NIVA (Karl Jan Aanes) NIVA 4120-1999
Randsfjorden	pH, Alk, Si, P, N P, N, TOC, Kond, pH, Cl, SO4, Ca, Mg, Na, K, Alk		1978-1981, 1988-2005 1988	NIVA 5170-2006 NIVA 4120-1999
Tyffjorden	N, P N, P, TOC, farge, Kond, pH, turbiditet, Cl, SO4, Ca, Mg, Na, K, Alk P, N, TOC, Kond, pH, Cl, SO4, Ca, Mg, Na, K, Alk		2003 1972-1997 1999-2000 1988	NIVA 4824-2004 NIVA 3662, 4106 NIVA 4216 NIVA 4120-1999
Sperillen	pH, Alk, Si, P, N, O2 P, N, TOC, Kond, pH, Cl, SO4, Ca, Mg, Na, K, Alk		1984-1986 1988	NIVA 2005 NIVA 4120-1999
Krøderen	P, N, TOC, Kond, pH, Cl, SO4, Ca, Mg, Na, K, Alk Kond, pH, N		1988 1989	NIVA 4120-1999 FM Buskerud (J.Enerud, J.og E.Garnås, Rapp 14) LFU-UJO (Åge Brabrand, IFI rapp 250)
Eikeren	Kond, pH, Turb, farge P, N, pH, TOC	1974-nå (mange årstall savnes)	2006	NIVA 6172-2011

Innsjø	Parametere	Årstall	Kilde
Farris	P, N, TOC, Kond, pH, Cl, SO4, Ca, Mg, Na, K, Alk pH, N, P P, N, TOC, Kond, pH, Cl, SO4, Ca, Mg, Na, K, Alk	1988 1958-2010 1988	NIVA 4120-1999 NIVA 6175-2011 NIVA 4120-1999
Norsjø	pH, Kond, P, N pH, Kond, Cl, SO4, P, N, Alk, hårdhet, Ca, Mg, K, Na, Fe, Mn, Si pH, N, TOC, Kond, pH, Cl, SO4, Ca, Mg, Na, K, Alk P, N, TOC, Kond, pH, Cl, SO4, Ca, Mg, Na, K, Alk	1975-1982 1967 1988	NIVA 1479 NIVA 0204i NIVA 4120-1999
Mosvatn	pH, N, TOC, Kond, pH, Cl, SO4, Ca, Mg, Na, K, Alk pH, Ca, Alk, ANC, LAI pH, Ca, Mg, Na, K, Al, SO4, NO3, Cl, Alk, Kond P, N, TOC, Kond, pH, Cl, SO4, Ca, Mg, Na, K, Alk	1988 1993-1998 (1978), 1982 1988	NIVA 4120-1999 DN notat 1999-4 NIVA 4107 NIVA 4120-1999
Nisser	pH, Ca, Alk, næringssalter, organisk stoff P, N	2010 2001	NIVA 6337-2012 NIVA 4541
Byglandsfjorden	pH, Ca, Alk, næringssoffer, organisk stoff P, N pH	2000-2010	LFI Uni Miljø notat 2012
Lundevatnet	P, N, TOC, Kond, pH, Cl, SO4, Ca, Mg, Na, K, Alk	1988	NIVA 4120-1999
Blasjø	Kond, pH, Alk, Cl, SO4, Ca, Mg, Na, K, Fe, Si, Al pH, P, Ca, Alk, Al	1989-1990 2001 & 2007	NINA 76-1991 Rådgivende Biologer 549, 1104
Ørsdalsvatnet	pH, Na, So4, N, Al pH, Kond, P, N, Ca P, N, TOC, Kond, pH, Cl, SO4, Ca, Mg, Na, K, Alk	1992-1996 1977-1984, 1988-1989 1988	NIVA 3504 NIVA 2428, 1831 NIVA 4120-1999
Vangsvatnet	P, N, TOC, Kond, pH, Cl, SO4, Ca, Mg, Na, K, Alk	1988	NIVA 4120-1999
Jølstravatnet	pH, Kond, Fe, Mn, Alk	1987	NIVA 2168
Hornindalsvatnet	P, N, TOC, Kond, pH, Cl, SO4, Ca, Mg, Na, K, Alk "hæringssalter", Kond	1988 1995-nå	NIVA 4120-1999 Fylkesmann Sogn og fjordane (Lars Golmen, NIVA)
Eiksdalsvatnet			
Selbusjøen	Kond, pH, org stoff, hårdhet, tørrstoff, glødrest, N, P pH, Kond P, N, TOC, Kond, pH, Cl, SO4, Ca, Mg, Na, K, Alk	1973-75 1960-1961 1988	NTNU zool rapp 1976-5 NIVA 0092 NIVA 4120-1999
Snåsavatnet	pH, Kond pH, hårdhet, CaO, MgO, Alk, Cl, Kond P, N, TOC, Kond, pH, Cl, SO4, Ca, Mg, Na, K, Alk	1984-1987, 2000 1980 1988	NTNU zool rapp 2001-1 NTNU zool rapp 1981-19 NIVA 4120-1999
Tunnsjøen	pH, Kond, P, N P, N, TOC, Kond, pH, Cl, SO4, Ca, Mg, Na, K, Alk	1979-1981 1988	NTNU zool rapp 1982-4 NIVA 4120-1999
Limingen	pH, Kond, P, N P, N, TOC, Kond, pH, Cl, SO4, Ca, Mg, Na, K, Alk	1979-1981 1988	NTNU zool rapp 1982-4 NIVA 4120-1999

Innsjø	Parameter	VANNKJEMI	Årstall	Kilde
Essandsjøen	pH, Kond, Alk, Ca, N, P, Al, ANC		2009	NTNU zool rapp 2011-2
Røssvatnet	P, N, TOC, Kond, pH, Cl, SO4, Ca, Mg, Na, K, Alk		1988	NIVA 4120-1999
Sjødalsjavri				
Takvatnet	P, N, TOC, Kond, pH, Cl, SO4, Ca, Mg, Na, K, Alk "begrensete data"		1988	NIVA 4120-1999 UIT (Per-Arne Amundsen)
Altevatnet	P, N, TOC, Kond, pH, Cl, SO4, Ca, Mg, Na, K, Alk		1988	NIVA 4120-1999
Leinavatn				
Iesjavri	P, N, TOC, Kond, pH, Cl, SO4, Ca, Mg, Na, K, Alk		1988	NIVA 4120-1999
Vaggatem	"omfattende data"			UIT (Per-Arne Amundsen)

Tabell A-2. Plantep plankton. Klorofyll a (Chl a), biovolum og artssammensetning

Innsjø	Parametere	PLANTEPLANKTON		Kilde
		Årstat		
Oyeren	kvantitativ sammensetning, Chl a	2005-2011		NIVA 6315-2012
	kvantitativ sammensetning, Chl a	1980-2010		NIVA 6226-2011
	kvantitativ sammensetning, Chl a	1980-1983		NIVA 1366, 1415, 1567, 1675
	Chl a	1977-1991		NIVA 2812
	kvantitativ sammensetning i varierende opplosning	1958-1967		NIVA 0285
	Chl a, kvantitativ sammensetning	1988		NIVA 4120-1999
Hurdalsjøen	(kvantitativ) sammensetning	1926-1927, 1965-1966		NIVA 0283
	Chl a, kvantitativ sammensetning	1988		NIVA 4120-1999
Femunden	Chl a, kvantitativ sammensetning	1991		NIVA 2710
	kvantitativ sammensetning	1978, 1980		NIVA 2344
	Chl , kvantitativ sammensetning	2009		NIVA 5993-2010
	Chl a, kvantitativ sammensetning	1988		NIVA 4120-1999
Mjøsa	kvantitativ sammensetning, biomasse, klorofyll	1975-2011		NIVA 6316-2012
	Chl a, kvantitativ sammensetning	1988		NIVA 4120-1999
Randsfjorden	Chl a, algevolum, kvantitativ sammensetning	1973, 1978-1981, 1988-2005		NIVA 5170-2006
	Chl a, kvantitativ sammensetning	1988		NIVA 4120-1999
Tyrifjorden	Chla	2003		NIVA 4824-2004
	Chl a, kvantitativ sammensetning(1995-1996)	1972-1996		NIVA 3662, 4106
	Chl a, kvantitativ sammensetning	1988		NIVA 4120-1999
Sperillen	kvantitativ sammensetning, Chl a, primaerproduksjon	1984-1986		NIVA 2005
	Chl a, kvantitativ sammensetning	1988		NIVA 4120-1999
Krøderen	Chl a, kvantitativ sammensetning	1988		NIVA 4120-1999
Eikeren	Chl a, kvantitativ sammensetning	1974-nå (mange årstall savnes)		NIVA 6172-2011
	Chl a, kvantitativ sammensetning	1988		NIVA 4120-1999
Farris	Chl a, (sammensetning 2010)	1982-2010		NIVA 6175-2011
	kvantitativ sammensetning	1952, 1982-83, 1988, 1990		NIVA 2621
	kvantitativ sammensetning	1958 & 1963		NIVA 0104
	Chl a, kvantitativ sammensetning	1988		NIVA 4120-1999
Norsjø	Chl a, algevolum, sammensetning	1975-1982		NIVA 1479, 1378, 1147
	Chl a, kvantitativ sammensetning	1988		NIVA 4120-1999
Mosvatn	Chl a, kvantitativ sammensetning	1988		NIVA 4120-1999
Nisser	Chl a, kvantitativ sammensetning	1988		NIVA 4120-1999
Byglandsfjorden	Chl a, kvantitativ sammensetning	2001		NIVA 4541

PLANTEPLANKTON			
Innsjø	Parametere	Årstall	Kilde
Lundevatnet	Chl a, kvantitativ sammensetning	1988	NIVA 4120-1999
Blåsjø			
Ørsdalsvatnet			
Vangsvatnet	kvantitativ sammensetning, Chl a Chl a, kvantitativ sammensetning	1977-1984 1988	NIVA 1831 NIVA 4120-1999
Jølstravatnet	Chl a, kvantitativ sammensetning	1988	NIVA 4120-1999
Hornindalsvatnet	Chl a, kvantitativ sammensetning	1988	NIVA 4120-1999
Eikesdalsvatnet			
Selbusjøen	Chl a, kvantitativ sammensetning	1988	NIVA 4120-1999
Sniåsavatnet	kvantitativ sammensetning Chl a, kvantitativ sammensetning	1980, 1985-1987, 2000 1988	NTNU zoologisk rapport 2001-1 NIVA 4120-1999
Tunnsjøen	kvantitativ sammensetning Chl a, kvantitativ sammensetning	1981 1988	NTNU zoologisk rapport 1982-4 NIVA 4120-1999
Limingen	kvantitativ sammensetning Chl a, kvantitativ sammensetning	1981 1988	NTNU zoologisk rapport 1982-4 NIVA 4120-1999
Essandsjøen			
Røssvatnet	Chl a, kvantitativ sammensetning	1988	NIVA 4120-1999
Sjødasjavri			
Takvatnet	Chl a, kvantitativ sammensetning "Begrensete data"	1988	NIVA 4120-1999 UIT (Per-Arne Amundsen)
Altevatnet	kvantitativ sammensetning, Chl a	1988	NIVA 4120-1999
Leinavatn			
Iesjavri	Chl a, kvantitativ sammensetning	1988	NIVA 4120-1999
Vaggatem	noe data tilgjengelig (NINA)		UIT (Per-Arne Amundsen)

Tabell A-3. Dyreplankton

Innsjø	Parametere	DYREPLANKTON		Kilde
		Årstall		
Oyeren	kvantitativ artssammensetning	1988		NIVA 4120-1999
Hurdalsjøen	kvantitativ artssammensetning	1988		NIVA 4120-1999
	kvantitativ artssammensetning	2011		NINA (Comsat)
Femunden	artssammensetning	1991		NIVA 2710
	artssammensetning	1973		NIVA 1147
	artssammensetning	1979-1980		NIVA 1384
	artssammensetning	2008-2009		NIVA 5993-2010
	kvantitativ artssammensetning	1988		NIVA 4120-1999
Mjøsa	artssammensetning, biomasse	1972->		NIVA 6316-2012
	kvantitativ artssammensetning	1988		NIVA 4120-1999
Randsfjorden	artssammensetning	1978-1981, 1988-2005		NIVA 5170-2006
	kvantitativ artssammensetning	1988		NIVA 4120-1999
	kvantitativ artssammensetning	2011		NINA (Comsat)
Tyristfjorden	kvantitativ artssammensetning	1988		NIVA 4120-1999
	kvantitativ artssammensetning	2011		NINA (Comsat)
Sperillen	kvantitativ artssammensetning	1984-1986		NIVA 2005
	kvantitativ artssammensetning	1988		NIVA 4120-1999
Krøderen	kvantitativ artssammensetning	1988		NIVA 4120-1999
	kvantitativ artssammensetning	2005		LFI 250
	kvantitativ artssammensetning	2011		NINA (Comsat)
Eikeren	kvantitativ artssammensetning	1988		NIVA 4120-1999
Farris	kvantitativ artssammensetning	1988		NIVA 4120-1999
Norsjø	biomasse (artssammensetning?)	1979		NIVA 1147
	kvantitativ artssammensetning	1988		NIVA 4120-1999
Mosvatn	kvantitativ artssammensetning	1988		NIVA 4120-1999
Nisser	artssammensetning	1993-1998		DN notat 1999-4
	kvantitativ artssammensetning	1988		NIVA 4120-1999
	kvantitativ artssammensetning	1993, 1996-2012		DN's overvåkingsrapporter
Byglandsfjorden	kvantitativ artssammensetning	2010-2014		NIVA (Anders Høbak)
	kvantitativ artssammensetning	2011		LFI Uni Miljø notat 2012
Lundevatnet	kvantitativ artssammensetning	1988		NIVA 4120-1999,
	kvantitativ artssammensetning	1900		Huitf. 1906
Blasjø	kvantitativ artssammensetning	2001 & 2007		Rådgivende Biologer 549, 1104

DYREPLANKTON			
Innsjø	Parametere	Årstall	Kilde
Ørsdalsvatnet	kvantitativ artssammensetning	1996-2011 (annet hvert år fra 2005)	DN's kalkningsrapporter
	kvantitativ artssammensetning	2007	Rådgivende Biologer 1037
Vangsvatnet	kvantitativ artssammensetning	1980-1981	NIVA 1831
	kvantitativ artssammensetning	1988	NIVA 4120-1999
Jølstravatnet	kvantitativ artssammensetning	1988	NIVA 4120-1999
	kvantitativ artssammensetning	1991-2001, 2008	Rådgivende Biologer 1223
	kvantitativ artssammensetning	1900	Huitf. 1906
	kvantitativ artssammensetning	2011	NINA (Comsat)
Hornindalsvatnet	kvantitativ artssammensetning	2001	Rådgivende Biologer 600
	kvantitativ artssammensetning	1988	NIVA 4120-1999
Elkedalsvatnet	kun littoralprøver		Dolmen DKNVS 1989 rapp 3
Selbusjøen	kvantitativ artssammensetning	1973-75	NTNU zool rapp 1976-5
	kvantitativ artssammensetning	1988	NIVA 4120-1999
Snåsavatnet	kvantitativ artssammensetning	1985-1987, 2000	NTNU zool rapp 2001-1
	kvantitativ artssammensetning	1980	NTNU zool rapp 1981-19
	kvantitativ artssammensetning	1988	NIVA 4120-1999
Tunnsjøen	kvantitativ artssammensetning	1979-1981	NTNU zool rapp 1982-4
	kvantitativ artssammensetning	1988	NIVA 4120-1999
Limingen	kvantitativ artssammensetning	1982-1986, 2006	NTNU zool notat 2007-3
	kvantitativ artssammensetning	1979-1981	NTNU zool rapp 1982-4
	kvantitativ artssammensetning	1988	NIVA 4120-1999
Essandsjøen	kvantitativ artssammensetning, lengder	2009	NTNU zool rapp 2011-2
Røssvatnet	kvantitativ artssammensetning	1988	NIVA 4120-1999
Siidasjavri			
Takvatnet	kvantitativ artssammensetning "omfattende data"	1988 1984-2012, men ikke årlig	NIVA 4120-1999 UIT (Per-Arne Amundsen)
Allevatnet	kvantitativ artssammensetning	1988	NIVA 4120-1999
Leinavatn	kvantitativ artssammensetning		NIVA 4120-1999
Iesjavri	kvantitativ artssammensetning	1988	NIVA 4120-1999
Vaggatem	"omfattende data"		UIT (Per-Arne Amundsen)

Tabell A-4. Bunndyr

Innsjø	Parameter	BUNNDYR		Kilde
		Årstall		
Oyeren	bunndyr, kvantitativ artssammensetning bunndyr, artssammensetning litorale krepsdyr, artssammensetning	2002 1994-2000 1998 & 1999		se referanseliste Sloreid & Halvorsen 2002 Ekeberg & Walseng 2000
Hurdalsjøen				se referanseliste
Femunden	bunndyr, kvantitativ artssammensetning litorale krepsdyr, artssammensetning	2009 1983		NIVA 5993-2010 Halvorsen 1985
Mjøsa	kvantitativ artssammensetning	2011-2013		NIVA (Karl Jan Aanes)
Randsfjorden	bunndyr, kvantitativ artssammensetning	1984		LFI 46, 79, 111 (Åge Brabrandt, NHM/UiO)
Tyristfjorden	litorale krepsdyr, artssammensetning	2009		NINA rapport 501
Sperillen	litorale krepsdyr, artssammensetning	2011		NINA (Comsat)
Krøderen	litorale krepsdyr, artssammensetning	2011		NINA (Comsat)
Elkeren	litorale krepsdyr, artssammensetning	2011		NINA (Comsat)
Farris	bunndyr, kvantitativ artssammensetning	1982		NIVA 1481
Norsjø				Ingen publikasjoner funnet
Mosvatn				Ingen publikasjoner funnet
Nisser	bunndyr, artssammensetning litorale krepsdyr, artssammensetning	1997-1998 1993, 1996-2012		DN notat 1999-4 DN kalkningsrapporter
Byglandsfjorden	bunndyr, kvantitativ artssammensetning bunndyr, kvantitativ artssammensetning	2010-2014 2011		NIVA (Anders Hobæk) LFI Uni Miljø notat 2012
Lundevatnet				Ingen publikasjoner funnet
Blaåsjø	bunndyr, artssammensetning litorale krepsdyr, artssammensetning	-2011 1996-2011		Ingen publikasjoner funnet
Ørsdalsvatnet				DN notat 1-2012 DN kalkningsrapporter
Vangsvatnet				Ingen publikasjoner funnet
Jølstravatnet	bunndyr, artssammensetning litorale krepsdyr, artssammensetning	2008		upublisert materiale Høgskolen i Sogn & Fjordane upublisert materiale landsplan og Walseng
Hornindalsvatnet	bunndyr, artssammensetning	2008		upublisert materiale Høgskolen i Sogn & Fjordane
Eikesdalsvatnet	litorale krepsdyr, artssammensetning	1988		Dolmen DKNV/S Museet 1989 rapport 3
Selbusjøen	bunndyr, kvantitativ artssammensetning	1973-75		NTNU zoologisk rapport 1976-5
Snåsavatnet	bunndyr, kvantitativ artssammensetning litorale krepsdyr, artssammensetning	1980 1980		NTNU zoologisk rapport 1981-19 NTNU zoologisk rapport 1981-19
Tunnsjøen				Ingen publikasjoner funnet

Innsjø	BUNNDYR		Kilde
	Parameter	Årstall	
Limingen			Ingen publikasjoner funnet
Essandsjøen			Ingen publikasjoner funnet
Røssvatnet			Ingen publikasjoner funnet
Sjødalsjavri			Ingen publikasjoner funnet
Takvatnet	bunndyr, "omfattende data" litorale krepsdyr litorale krepsdyr, artssammensetning	1992 1992 1993	UIT (Per-Arne Amundsen) UIT (Per-Arne Amundsen) Walseng & Halvorsen
Altevatnet			Ingen publikasjoner funnet
Lenavatn			Ingen publikasjoner funnet
Iesjavri			Ingen publikasjoner funnet
Vaggatem		1991-2012, årlig	

Tabell A-5. Makrofyter

Innsjø	Parameter	MAKROFYTER				Kilde
		Lokalitet(er)	Dyp	Årstall	Tidspunkt	
Oyeren	sammensetning	flere		1994-2000	sommmer	NIVA 4516-2002
Hurdalsjøen						
Femunden						
Mjøsa	artssammensetning, dekning artssammensetning, undervannsfoto, dekning, dybdefordeling	Åkersvika		1980-82		Wold 1983 Hovedfagsoppg UiO
Randsfjorden		flere	littoral	1978-80	sommmer	NIVA 1342 (1981)
Tyrisfjorden	artssammensetning, undervannsfoto, dekning, dybdefordeling	flere	littoral	1979-81	sommmer	NIVA 1510 og 1511 (1983)
Sperillen						
Kroderen		kun Fiskum- vatnet	1959, 2001			
Eikeren	artssammensetning	flere	littoral	1983	sommmer	NIVA 1595 (1984)
Farris	sammensetning	9		1974	jun & aug	NIVA 0663
Norsjø	sammensetning	12		1970	aug	NIVA 0294
Mosvatn						
Nisser	artssammensetning, undervannsfoto, dekning, dybdefordeling	flere	littoral	1979-82	sommmer	NIVA FR470 (1983)
Byglandsfjorden						
Byglandsfjorden	sammensetning	8	litoral	2011	nov	NIVA 6337-2012
Lundevatnet						
Blåsjø						
Orsdalsvatnet						
Vangsvatnet						
Jølstravatnet						
Hornindalsvatnet						
Eikesdalsvatnet	forekomst enkeltarter	flere				
Sebusjøen	0-3 skala	24	litoral	1980	jun & aug	Fremstad 2009 (Blyttia 67)
Sniåsavatnet						NTNU zool rapp 1981-19

Innsjø	Parameter	MAKROFYTTER				Tidspunkt	Kilde
		Lokalitet(er)	Dyp	Årstall			
Tunnsjøen							
Limingen							
Essandsjøen							
Røssvatnet							
Süddsjavri							
Takvatnet	"begrensede data"					UIT (Per-Arne Amundsen)	
Altevatnet							
Lenavatn							
Iesjavri							
Vaggatem	artssammensetning	flere	littoral	1993 og 2013		NIVA 3118 (1994), Mjelde in prep.	

Tabell A-6. Fisk

Innsjø	Parametere	FISK	Kilde
		Årstall	
Oyeren	Ekkolodd, garnfangster, etc	1994-2000	LFI-UIO (Åge Braabrand, NHM/UiO)
Hurdalsjøen	Garnfiske, elfiske: Ørret	1990, 2000	LFI-UIO (Åge Braabrand, NHM/UiO)
Femunden	Sik, ørret, roye	1982-2012	NINA (Odd Terje Sandlund/Tor F. Næsje)
Mjøsa	Garnfiske, fangstrappe: ørret Garnfiske, ekkolodd: alle fiskearter Gyttebestand: lagesild Ekkolodd	1987-2007 1978-81 1960- 1990-91	NINA , LFI-UIO, FM Oppland NINA (Odd Terje Sandlund/Tor F. Næsje) LFI-UIO (Per Aass, NHM/UiO) NINA (Odd Terje Sandlund/Tor F. Næsje)
Randsfjorden	Ekkolodd, skjell-otolitte: sik, røye, ørret	1984	LFI-UIO (Åge Braabrand, NHM/UiO) FM Oppland
Tyristfjorden	Fisk m.m.	1978-81	NIVA, Tyristfjordutvalget
Sperillen	Fisk	1977, 1989	DN, FM/Buskerud
Kroderen	Garnfiske	1971	??
	Garnfiske	1977	DF-Reg.undersøkelsene (N.A.Hvitsten/T.B.Gunnerød, Rapp 6-1978)
	Garnfiske	1989	FM Buskerud (J Enerud/E Garnås, Rapp 14)
	Ekkolodd, garnfiske, bestandsdata	2006	LFI -UIO (Åge Brabrand, NHM/UiO)
Elkeren	Fisk	1970-tallet	FM-Buskerud
Farris	Fisk	1995	FM-Vestfold
Norsjø	Tungmetaller i fisk	2000-tallet	HØ Telemark, Bø
Mosvatn	Ekkolodd 1997 (alder, vekst), annet?: ørret, røye	1997-1998, 2000	LFI-UIO (Åge Brabrand, NHM/UiO)
Nisser	Fisk	1990	FM Telemark
Byglandsfjorden	Ekkolodd (alder, vekst): ørret, blege (laks)	1997	LFI-UIO (Åge Brabrand, NHM/UiO) LFI-UniMiljø (Bjørn Barlaup)
Lundevatnet	Garnfiske?, genetikk	1995	NINA
Blåsjø	Garnfiske	1990, 2000, 2001 & 2007	Rådgivende Biologer
Ørsdalsvatnet	Garnfiske	2003	NINA
Vangsvatnet	Garnfiske	1997, 2007	Rådgivende Biologer
Jølstravatnet	Garnfiske	1977-1981	NINA (Kjetil Hindar/Bror Jonsson)
	Elfiske, genetikk: ørret Fangstrapperter næringsfiske , garnfiske (2001 & 2008)	2000-2002	LFI-UIO mfl.
Hornindalsvatnet	Garnfiske, ekkolodd	1990-2008	Rådgivende Biologer
Eikesdalsvatnet	Garnfiske (CPUE, bestandsstruktur, alder, vekst, kondisjon)	2001	Rådgivende Biologer
		1994, 2009	NINA (Trygve Hesthagen)

Innsjø	Parametere	FISK	Årstat	Kilde
Selbusjøen	Garnfiske, elfiske i tilløpselver		1973-75	LFI-NTNU
Snåsavatnet	Garnfiske		1984-1987, 2000	LFI-NTNU
Tunnsjøen	Garnfiske, elfiske		2005	LFI-NTNU
Limingen	Garnfiske, elfiske		2006	LFI-NTNU
	Garnfiske (bunnngarn)		1979-1981	LFI-NTNU
	Garnfiske 1995-1996, Ekkolodd 1996, Habitatbruk ørret-roye		1953-1988, 1995-1996	LFI-UIO (Åge Braabrand, NHM/UiO)
Essandsjøen	Garnfiske		1970-tallet, 1983, 1990,1992	LFI-NTNU
	Garnfiske, elfiske, teinefiske		2009	LFI-NTNU
Røssvatnet	Garnfiske		1981, 1997	NINA (Martin Svenning)
	Garnfiske?		2005, 2008, 2012	NINA (Martin Svenning)
Sidrasjavri	Genetikk			Univ. Waterloo, Canada
Takvatnet	Garnfiske, habitatbruk, bestandsdata		1984-2012	UIT (Per-Arne Amundsen)
Altevatnet	Garnfiske, elfiske		2010	Ferskvannsbiologen 01-2012
	Garnfiske		2002, 2009	Ferskvannsbiologen 01-2010
	Garnfiske?		1981, 1983, 1990	NINA (Martin Svenning)
Leinavatn	Samme som Altevatn?			
Iesjavri	Garnfiske		1998	Finnmarksforskning
Vaggatem	Garnfiske, habitatbruk, bestandsdata	hvert år fra 1991-2012		UIT (Per-Arne Amundsen)

Tabell A-7. Tungmetaller(TM) og persistente organiske miljøgifter (POPs)

Innsjø	Parametere	Tungmetaller(TM) og persistente organiske miljøgifter (POPs)		Kilde
		Årstall		
Øyeren	PBDE, HBCDDD, PFAS, irgarol, diuron, BHT & dicofol (sediment, fisk)	2004		NIVA 5011 Greipslund 2011, Svae 2011
	Hg (fisk)	2009-2010??		
Hurdalsjøen	PAH, PCB, TM (sediment)	1996?		NIVA 3699 & 3880
	PBDE, HBCDDD, PFAS, irgarol, diuron, BHT & dicofol (vann, sediment, fisk, makrofytter)	2004		NIVA 5011
Femunden	Hg, klororganiske forbindelser (fisk)	1997-98		NIVA 4402
	PAH, PCB TM (sediment)	1996?		NIVA 3699 & 3880
Mjøsa	Hg (fisk)	1998-2002 (prøvetaket noen gang under perioden)		NIVA 4813, 4487
	Hg, klororganiske forbindelser (fisk)	1997-98		NIVA 4402
Randsfjorden	PAH (sediment)	1993?		NIVA 3699
	PBDE, HBCCD, PCB, klorerte parafiner, dioksiner, perfluorerte stoffer og Hg (Fisk & Mysis)	2003-nå		NIVA 6357-2012
Tyrfjorden	Hg mm (fisk)	1967-		NIVA 6357-2012
	PBDE, HBCDD, PFAS, irgarol, diuron, BHT & dicofol (vann, sediment, fisk, makrofytter)	(2002-?)2004		NIVA 5011
Sperillen	Hg, klororganiske forbindelser (fisk)	1997-98		NIVA 4402
	Hg (ørret)	1982-84, 2000		NIVA 4502
Krøderen	PAH, PCB TM (sediment)	1996?		NIVA 3699 & 3880
	Krom, arsen, perfluoralkylstoffer, dikloretan, klorbenzener, pentaklorfenol, HCBD, DEHP	2006 (sediment), 2004 (fisk)		NIVA 5464-2007
Skurdal et al. 1992	Hg (ørret & roye)	1999		NIVA 4502
	Hg, klororganiske forbindelser (fisk)	1997-98		NIVA 4073 & 4402
Spesialundersøkelse	PAH, PCB TM (sediment)	1996?		NIVA 3699 & 3880
	TM (vann)	1999-2000		NIVA 4216
Skurdal et al. 1992	fenoler, overflateaktive stoffer (anioniske tensider), Nonylfenoler og -etoksilater, PCB-kongener og andre klororganiske stoffer, pesticider, PAH og flatalter	2000-2001		NIVA 4400
	Hg (fisk)	1977-1991		
NIVA 4024	TM (sediment)	1996		NIVA 4024
	TM (sediment)	1996		NIVA 4024

Innsjø	Parametere	Tungmetaller(TM) og persistente organiske miljøgifter (POPs)		Kilde
		År/stall		
Eikeren	Hg (ørret) PAH, PCB TM (sediment)	2000 1996?		NIVA 4502 NIVA 3699 & 3880
Farris	PAH (sediment)	1994?		NIVA 3699
Norsjø	PAH, PCB TM (sediment) Hg, Pb, Cd (fisk)	1996? 2007-2008??		NIVA 3699 & 3880 Vicente 2009
Møsvatn	TM (sediment)	1996		NIVA 4024
Nisser	Hg (ørret) TM (sediment)	2000 1996		NIVA 4502 NIVA 4024
Byglandsfjorden	Hg (ørret)	2000		NIVA 4502
Lundevatnet				
Blåsjø				
Ørsdalsvatnet				
Vangsvatnet	TM (sediment)	1996?		NIVA 3699 & 3880
Jølstravatnet				
Hornindalsvatnet				
Eikesdalsvatnet				
Selbusjøen	Hg, klororganiske forbindelser (fisk)	1997-98		NIVA 4402
Snåsavatnet				
Tunnsjøen	TM (sediment)	1996		NIVA 4024
Limingen				
Essandsjøen				
Røssvatnet				
Sjødalsvatnet				
Takvatnet	Hg, klororganiske forbindelser (fisk)	1997-98		NIVA 4402
Allevatnet				
Leinavatn				
Iesjavri				
Vaggatem	TM (sediment og fisk): Ni Cu Cd Zn Pb Hg Hg, klororganiske forbindelser (fisk)	2003 1997-98		Amundsen et al. 2011 NIVA 4402

NIVA: Norges ledende kompetansesenter på vannmiljø

NIVA gir offentlig vannforvaltning, næringsliv og allmennheten grunnlag for god vannforvaltning gjennom oppdragsbasert forsknings-, utrednings- og utviklingsarbeid. NIVA kjennetegnes ved stor faglig bredde og godt kontaktnett til fagmiljøer i inn- og utland. Faglig tyngde, tverrfaglig arbeidsform og en helhetlig tilnærningsmåte er vårt grunnlag for å være en god rådgiver for forvaltning og samfunnsliv.

Norsk institutt for vannforskning

Gaustadalléen 21 • 0349 Oslo
Telefon: 02348 • Faks: 22 18 52 00
www.niva.no • post@niva.no